

Programmabegroting 2021

Vastgesteld door het algemeen bestuur op 9 juli 2020

Inhoud

I	ALGEMENE DOELSTELLINGEN EN ONTWIKKELINGEN.....	3
1.	Inleiding	3
2.	Visie, missie en kernwaarden	3
3.	Bestuur	4
4.	Planvorming	5
5.	Ontwikkelingen.....	7
6.	Financiële uitgangspunten van de begroting 2021	12
II	KRITISCHE PRESTATIE-INDICATOREN	13
1.	Algemene kentallen	13
2.	Vergunningen en meldingen	14
3.	Toezicht en handhaving	15
III	FINANCIEN.....	17
1.	Algemeen	17
2.	Baten	18
3.	Lasten.....	19
4.	Reserves	20
IV	VERPLICHTE PARAGRAFEN.....	23
1.	Inleiding	23
2.	Weerstandsvermogen en risicobeheersing	24
2.1	Risicobeheersing.....	24
2.2	Begripsbepaling en wettelijk kader.....	24
2.3	Relatie weerstandsvermogen en risicomanagement	25
2.4	Benodigde weerstandscapaciteit OZHZ	26
2.5	Weerstandscapaciteit versus benodigde weerstandscapaciteit	29
2.6	Kentallen.....	30
3.	Onderhoud kapitaalgoederen.....	31
4.	Financiering	32
4.1	Algemene ontwikkelingen	32
4.2	Risicobeheer.....	32
4.3	Renterisicobeheer	32
4.4	Kasgeldlimiet	32
4.5	Renterisico norm	33

4.6	Relatiebeheer	33
4.7	Leningenportefeuille	33
5.	Bedrijfsvoering	34
5.1	Personeel & Organisatie	34
5.2	ICT	35
V	BIJLAGEN	37
Bijlage 1	Omzet 2021	37
Bijlage 2	Informatie voor verbonden partijen	38
Bijlage 3	Balans meerjarig	39

I ALGEMENE DOELSTELLINGEN EN ONTWIKKELINGEN

1. Inleiding

De gemeenten in Zuid-Holland Zuid en de provincie Zuid-Holland hebben sinds 2011 hun krachten gebundeld voor de uitvoering van omgevingstaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving, alsmede voor de inhoudelijke expertise die met deze taken gemoeid is. De Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ) voert deze taken uit.

OZHZ heeft er in de achterliggende jaren hard aan gewerkt om de kwaliteit van de dienstverlening steeds verder te verbeteren. Kernpunt daarbij zijn de relatie met de bestuurlijke en ambtelijke opdrachtgevers en de professionaliteit van de bedrijfsvoering. Met behoud van het goede is een traject in gang gezet om de organisatie voor te bereiden op de toekomst. Idee is dat OZHZ en zijn medewerkers nog meer in staat zijn op een goede en integrale wijze mee te denken met de opdrachtgevers. Bij de invoering van de Omgevingswet wordt dat nog belangrijker. OZHZ heeft daarom in 2017 een organisatiewijziging doorgevoerd. De wendbaarheid van de organisatie en interne samenwerking zijn vergroot en er is sprake van een lagere managementdichtheid. De sturing is zodanig aangepast dat medewerkers meer verantwoordelijkheid hebben, en ook kunnen nemen, voor hun werk. Dit doorontwikkelingstraject wordt in 2020 afgerond met een eindevaluatie. Vanzelfsprekend wordt dan ook gezien hoe het verworvene kan worden behouden en welke mogelijkheden er zijn voor verdere optimalisatie.

2. Visie, missie en kernwaarden

“De Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid draagt bij aan een veilige, gezonde, duurzame en leefbare omgeving.”

“OZHZ voert omgevingstaken uit voor de provincie Zuid-Holland en de gemeenten in Zuid-Holland Zuid. OZHZ verleent vergunningen, houdt toezicht, handhaaft waar nodig en handelt klachten af. Specialisten op het gebied van lucht, geluid, bodem en externe veiligheid ondersteunen bij het opstellen van ruimtelijke plannen. Ook houdt OZHZ toezicht op natuurgebieden in de provincie. OZHZ voert deze taken efficiënt en met kennis van het gebied uit en draagt daarmee bij aan een veilige, gezonde, duurzame en leefbare omgeving.”

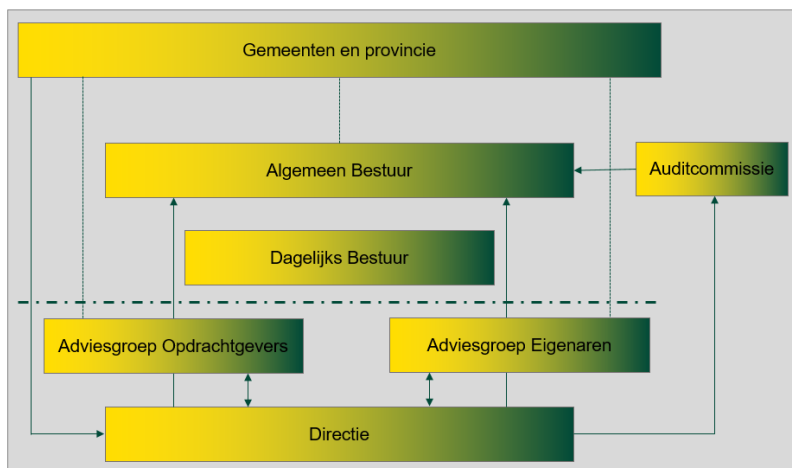
“OZHZ creëert samen met de gemeenten en de provincie een veilige, gezonde, duurzame en economische vitale leefomgeving voor inwoners en bedrijven. De medewerkers van OZHZ doen dat op een transparante, oplossingsgerichte, efficiënte wijze, met kennis van het gebied. De focus ligt daarbij op het leveren van een concrete bijdrage aan maatschappelijk gewenste ontwikkelingen. OZHZ biedt daarvoor een professionele werkomgeving, geeft ruimte aan de eigen ontwikkeling en stimuleert integraal denken en handelen.”

3. Bestuur

Aan de gemeenschappelijke regeling van OZHZ nemen sinds 2019 de 10 gemeenten in Zuid-Holland Zuid en de provincie Zuid-Holland deel. De gemeenschappelijke regeling is in dat jaar ook zodanig gewijzigd dat binnen het bestuur sprake is van evenwichtige verhoudingen, die bovendien voldoen aan wat de wetgeving daarover voorschrijft. De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor het beheer van de dienst en de algemene kwaliteit van werken ligt bij het DB. De gemeenten en de provincie zijn bovendien individueel opdrachtgever van OZHZ en blijven ook ieder voor zich bestuurlijk verantwoordelijk voor het uitvoeringsbeleid van de taken die OZHZ voor hen uitvoert. Het opdrachtgeverschap voor regiobrede taken en programma's, alsmede de zorg voor een uniform uitvoeringsbeleid, is toebedeeld aan het AB.

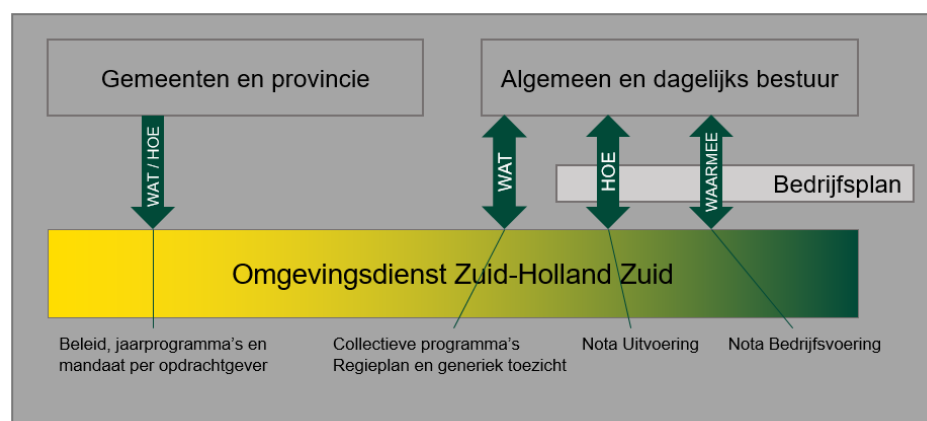
De auditcommissie van OZHZ, bestaande uit 3 leden van het AB, niet zijnde DB-leden, adviseert het AB over financiële zaken en bedrijfsvoeringaspecten, in het bijzonder over de gang van zaken rond beleid en de financiële zaken die ermee samenhangen (planning en control cyclus). De auditcommissie heeft als aandachtsgebied alle activiteiten die van belang zijn voor een goede beheersing van OZHZ op het gebied van rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid ten aanzien van de kader stellende en controlerende verantwoordelijkheid van het AB.

De directeur van OZHZ is primair verantwoording verschuldigd over het functioneren van de dienst aan het DB. Ter voorbereiding op de bestuursvergaderingen adviseren twee adviesgroepen de directie vanuit de collectieve opdrachtgeversrol (de Adviesgroep Opdrachtgevers, of AGO) en vanuit de eigenaarsrol (de Adviesgroep Eigenaren, of AGE).

4. Planvorming

Het AB vervult zowel de rol van collectief eigenaar als die van collectief opdrachtgever. OZHZ werkt met vier vormen van plannen.

1. *Individuele jaarprogramma's gemeenten*

De opdrachten voor OZHZ (wat) worden vastgelegd in de individuele jaarprogramma's per deelnemer.

2. *Regieplan 2019 - 2021*

OZHZ en zijn opdrachtgevers zien daarnaast in de maatschappelijke opgaven van de gemeenten en provincie in de komende periode belangrijke kansen en uitdagingen. Deze opgaven zijn dermate in omvang en belang dat de bijdrage van OZHZ niet via de reguliere taakuitvoering tot stand kan worden gebracht en gefinancierd.

In het Regieplan is daarom gekozen voor een programmatische, doelgerichte, aanpak waarbij het AB een strategische keuze heeft gemaakt om voor de periode 2019 – 2021 in te zetten op de onderwerpen Omgevingswet, Informatiegestuurd Werken en Opgavegericht werken.

De Omgevingswet is voor (de opdrachtgevers van) OZHZ een zodanig majeure wijziging van processen, procedures, werkwijzen en samenwerking dat alleen een doelgerichte aanpak het mogelijk maakt op het moment van inwerkingtreding gesteld te staan. Dit betekent dat OZHZ op dat moment zijn opdrachtgevers moet kunnen adviseren bij het maken van integrale afwegingen en dat de Omgevingswet naar letter en geest kan worden uitgevoerd.

Bij Informatie gestuurd werken gaat het om het slim en weloverwogen kunnen analyseren en benutten van grote hoeveelheden data en informatiebronnen. Dit ten behoeve van verdere verbetering van de door OZHZ geleverde producten (vergunningen, slim toezicht, integrale advisering, enzovoort).

Bij Opgavegericht werken gaat het vooral om het leveren van een bijdrage aan de opgaven en ambities van gemeenten en provincie op het gebied van een duurzame toekomst (o.a. energiebesparing en circulaire economie), een gezonde leefbare omgeving en veiligheid. De opgaven en ambities van gemeenten en provincie, zoals onder andere opgenomen in hun coalitieakkoorden, collegeprogramma's en andere beleidsdocumenten, zijn leidend bij de projectkeuze binnen dit programma.

3. *Uitvoeringsbeleid*

De wijze waarop de dienst inhoudelijk de taken uitvoert (hoe) is primair vastgelegd in het uitvoeringsbeleid van de gemeenten en provincie. In 2018 heeft elke gemeente hiertoe de Nota VTH-beleid gemeentelijke taken Zuid-Holland Zuid 2018 – 2022 vastgesteld voor in elk geval de taken die OZHZ voor de gemeente uitvoert. In een aantal gevallen is dit ook gebeurd voor de omgevingstaken die de gemeente zelf uitvoert. Voor provinciale taken werkt OZHZ aan de hand van de provinciale Nota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving 2018-2021. Het bestuur van OZHZ heeft niet de bevoegdheid zelf uitvoeringsbeleid vast te stellen voor uitvoering van de VTH-taken. Wel wordt in de Nota Uitvoering beschreven met welke beleidskaders van gemeenten en provincie OZHZ de VTH-taken namens de opdrachtgevers uitvoert. Deze nota wordt in 2020 geactualiseerd. Op uitvoeringsniveau is sprake van mandatering aan de directeur van OZHZ.

Alle gemeenten en de provincie passen bovendien de Landelijke Handhavingstrategie toe voor de taken die OZHZ voor hen uitvoert.

4. *Nota Bedrijfsvoering*

Met welke mensen en middelen OZHZ de taken uitvoert (waarmee) is uitgewerkt in de jaarlijkse begroting en in de Nota Bedrijfsvoering. Ook deze nota wordt in 2020 geactualiseerd.

5. Ontwikkelingen

In deze paragraaf wordt kort stilgestaan bij een aantal ontwikkelingen waarmee OZHZ als gemeenschappelijke regeling en als uitvoerder van omgevingstaken te maken heeft.

Omgevingswet

Eind mei is bekend geworden dat de invoering van de Omgevingswet is uitgesteld tot 1 januari 2022.

OZHZ heeft in elk geval 2019 en 2020 benut om, samen met de ketenpartners, te werken aan de implementatie. Naast een vervolg op de voorbereidingen die al in gang zijn gezet (zoals het leveren van ondersteuning aan de gemeenten bij het maken van omgevingsvisies) ligt in 2020 vooral de nadruk op het vastleggen van processen en afspraken om de Omgevingswet met ingang van 1 januari 2022 te kunnen uitvoeren. Vier opgaven zijn hierbij leidend:

1. Het maken van afspraken met gemeenten en provincie over rollen, taken en bevoegdheden van OZHZ bij de uitvoering van de Omgevingswet, inclusief een financiële vertaling. Uitgangspunt is het realiseren van een zekere mate van regionale uniformiteit, waarin individuele opdrachtgevers de ruimte hebben om specifieke, inhoudelijke keuzes te maken. Afspraken zullen hun beslag krijgen in (lokale) besluitvorming waaronder het regionale uitvoeringsbeleid, de jaarprogramma's en de mandaten van de opdrachtgevers.
2. Het aanpassen en inrichten van processen, procedures en werkwijzen, inclusief de technische aspecten, om te voldoen aan de Omgevingswet.
3. Het verwerven van kennis: hierbij gaat het om het opleiden en toerusten van medewerkers van zowel OZHZ als de ketenpartners. Naast vakken wordt geïnvesteerd in het verder versterken van het omgevingsbewustzijn.
4. Het inbrengen van expertise: binnen deze opgave staat het inzetten van de ervaring en kennis van OZHZ en ketenpartners centraal, voordat de Omgevingswet in werking treedt. Denk hierbij aan de expertise over de regels in de bruidsschat of het adviseren over omgevingswaarden in het omgevingsplan.

OZHZ werkt bij de voorbereiding op de Omgevingswet nauw samen met alle ketenpartners in Zuid-Holland Zuid.

Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)

De Wkb treedt naar verwachting gelijktijdig met de Omgevingswet in werking. Omdat OZHZ voor een aantal opdrachtgevers ook de bouwtaken uitvoert wordt het wetgevingstraject intensief gevolgd. Voordat de Wkb verantwoord in werking kan treden, moet aan een aantal voorwaarden zijn voldaan. Hierover zijn afspraken vastgelegd in het bestuursakkoord tussen de minister en de VNG. Het is de vraag of aan alle voorwaarden tijdig kan worden voldaan door de verschillende partijen. Eén van de voorwaarden is bijvoorbeeld dat in aanloop naar de inwerkingtreding van de wet 10% van de aanvragen die straks onder gevolgklasse 1 vallen als proefproject uitgevoerd worden. Dit terwijl op dit moment nog aan de spelregels voor de proefprojecten wordt gewerkt en er nog onvoldoende kwaliteitsborgers zijn om de proefprojecten uit te voeren.

De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft de gemeenten in Nederland opgeroepen zich voor te bereiden op de Wkb. Door de proefprojecten kunnen gemeenten meer zicht krijgen op wat de Wkb betekent voor hun organisaties. Nu al ervaring opdoen met de Wkb zorgt ervoor dat gemeenten zich tijdig de nieuwe manier van

werken eigen kunnen maken. Vanuit de Vereniging BWT Nederland is de impactanalyse nog verder verbeterd. Alle leden van de vereniging BWT Nederland hebben een brief ontvangen met daarin ook de oproep om deze impactanalyse lokaal te gaan uitvoeren, eventueel met hulp vanuit de VNG.

In Zuid-Holland Zuid is afgesproken dat OZHZ en de gemeenten samen optrekken bij het in beeld brengen van de impact van de Wkb op de eigen organisatie: de aard en hoeveelheid werk die overblijft, het personeel, de financiën en de bouwleges. De impact van de eerste fase kan per gemeente verschillen, onder andere omdat deze afhankelijk is van het aantal aanvragen, de mate van toetsing aan het Bouwbesluit op dit moment en de manier waarop de gemeente invulling geeft aan het nieuwe stelsel. Het effect is groter als op dit moment de bouwbesluittoets volledig, zonder prioritering op risico's, wordt uitgevoerd. OZHZ voert de bouwtaak uit op basis van een risicomodel.

Uitvoering van 'BRIKS'-taken buiten Zuid-Holland Zuid

OZHZ en de DCMR zijn op dit moment in gesprek over het uitvoeren van de zogenoemde 'BRIKS'-taken bij bedrijven buiten Zuid-Holland Zuid. 'BRIKS' staat voor het uitvoeren van VTH-taken op het gebied van bouwen, reclame, inritten, kappen en slopen. Het betreft specifiek de BRIKS-taken voor:

- De Brzo- en RIE4-bedrijven gelegen in de provincie Zuid-Holland, met uitzondering van de bedrijven die gelegen zijn op het grondgebied van de gemeente Rotterdam en het beheersgebied van de Omgevingsdiensten Midden-Holland en West-Holland.
- De overige bedrijven onder provinciaal bevoegd gezag in het beheersgebied van de DCMR, met uitzondering van die bedrijven die gelegen zijn op het grondgebied van de gemeente Rotterdam.

Eerder is ook gesproken over taakuitvoering bij de Brzo- en RIE4-bedrijven in de provincie Zeeland. Vooralsnog wordt echter onderzocht of dit plaats kan vinden door de RUD Zeeland.

Het uitbreiden van de BRIKS-taken past in de ambitie van OZHZ om een brede omgevingsdienst te worden. De toename van capaciteit maakt meer flexibele inzet van medewerkers mogelijk, en de toename van omzet geeft extra dekking voor vaste overheadkosten. Door het extra volume wordt dekking verkregen voor de opbouw van het functiehuis, zonder extra kosten voor de eigenaren. Het gaat om een nieuwe 'geconcentreerde' taak zoals nu bijvoorbeeld al het geval is voor de groene handhaving die OZHZ in de hele provincie uitvoert.

Streven is dat het uitvoeren van deze nieuwe taken per 1 oktober 2020 gaat plaatsvinden voor Zuid-Holland. In een samenwerkingsovereenkomst worden afspraken vastgelegd over onder andere de opdrachtverlening, vrijwaring van OZHZ voor financiële en inhoudelijke risico's, personele zaken en eventuele aanbestedingsrechtelijke aandachtspunten.

Inhoudelijke en financiële opgaven 2021

Gemeenten en provincie hebben hoge ambities op het gebied van woningbouw, klimaat, duurzaamheid en economie. Invulling geven aan deze ambities vraagt om belangenafweging en keuzes. Het maatschappelijk debat over stikstof (PAS), asbestdaken en PFAS toont aan dat de afweging complex is en een hoge dynamiek kent. De besluiten op basis van deze afweging kunnen bovendien (maatschappelijk) ambivalent zijn.

Uiteraard zet OZHZ zijn uitvoeringskracht en expertise in om een evenwichtige belangenafweging te kunnen blijven maken. Dit betekent het voorsorteren op relevante toekomstige ontwikkelingen. Een deel van deze

ontwikkelingen kan OZHZ concreet duiden, zoals die op het gebied van energie en duurzaamheid. Daarmee is OZHZ ook in staat om de financiële gevolgen te prognosticeren. Ook zijn er ontwikkelingen die invloed hebben, maar waarvan de (financiële) gevolgen nog niet of onvoldoende in beeld zijn. Een voorbeeld hiervan is het onderwerp 'Stikstof', dat de vergunningverlening de afgelopen tijd aanzienlijk heeft beperkt, met alle economische gevolgen van dien.

Hieronder staan de belangrijkste inhoudelijke en financiële opgaven, zoals besproken in het AB van 5 maart 2020.

Sanering asbestdaken

De verwachte landelijk verplichte sanering van asbestdaken is er niet gekomen. Op 14 oktober 2019 informeerde staatsecretaris Van Veldhoven de Tweede Kamer over haar plannen met asbestdaken. Hoewel de gevaren en risico's niet geweken zijn, kiest zij voor een minder restrictieve aanpak. In aanloop naar de verwachte wetgeving zijn in Zuid-Holland Zuid diverse voorbereidingen getroffen, waaronder een gedigitaliseerde inventarisatie van asbestdaken. Op basis hiervan maakt de Veiligheidsregio ZHZ (VRZHZ) nu bijvoorbeeld het aanvalsplan bij een brand. Het algemeen bestuur van OZHZ heeft in maart 2020 de wens uitgesproken dat OZHZ de aanpak continueert.

Om de veiligheid en gezondheid van de bewoners van Zuid-Holland Zuid ten aanzien van asbest te verbeteren worden, aanvullend op de maatregelen van de staatsecretaris, structurele maatregelen genomen (minimaal 10 jaar) om de sanering van asbestdaken te versnellen. De kosten bedragen € 80.000 per jaar. Het AB heeft in maart 2020 ingestemd met de aanpak. De middelen zijn daarom opgenomen in de begroting 2021.

Omgevingsveiligheid

Op basis van de wettelijke plicht voor een goede ruimtelijke ordening (WRO en Wabo, straks Omgevingswet) wordt omgevingsveiligheid getoetst bij vergunningaanvragen ('bron'-kant). Dit wordt gekoppeld aan ruimtelijke ordeningstrajecten in ontwikkeling (effect-kant). Naast de RO-adviestaken is ook het actueel houden van het Register Risico's Gevaarlijke Stoffen (RRGS) een belangrijke taak gericht op omgevingsveiligheid. Gemeenten zijn verplicht de risico's van gevaarlijke stoffen te registreren in een risicokaart, de RRGS. De risicokaart is bedoeld om de communicatie over risico's en veiligheid te verbeteren en het veiligheidsbewustzijn te versterken. In 2021 zal het RRGS plaatsmaken voor het Register Externe Veiligheid (REV). OZHZ voert deze wettelijke taak reeds uit, en zal dit regionaal blijven doen.

Het Rijk financierde dit via een subsidie vanuit het programma 'Impuls Omgevingsveiligheid' (IOV), zodat omgevingsdiensten de taken op basis van het Besluit Risico's Zware Ongevallen (Brzo) ende Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen (PGS) en de RO-adviestaken konden uitvoeren, vooruitlopend op structurele financiering vanuit gemeenten. Al enige tijd is bekend dat die subsidie in 2020 zal eindigen. Nu de impulssubsidie voor de wettelijke taken vervalt, is voor het structureel uitvoeren van deze taken € 95.000 nodig. Het AB heeft besloten € 25.000 op te nemen in de begroting 2021 van OZHZ voor het Register Externe Veiligheid. Het restant (€ 70.000) is maatwerk per individuele opdrachtgever. Op grond van de specifieke behoefte zal dit worden ingepast in het jaarprogramma 2021.

Wettelijke taken energie en duurzaamheid

Na het internationale klimaatakkoord van Parijs is met het landelijke Klimaatakkoord afgesproken om de uitstoot van CO₂ in 2030 met 49% terug te dringen. Het efficiënter en duurzamer met energie omgaan is een belangrijk onderdeel daarvan. De gemeenten hebben hiervoor ambitieuze doelen gesteld in de Regionale Energie Strategieën (RES; in het werkgebied van OZHZ zijn 3 RES'en). Van bedrijven wordt daarbij een belangrijke bijdrage gevraagd, zij zijn wettelijk verplicht om energie te besparen. OZHZ controleert namens alle gemeenten en provincie in de regio of de bedrijven doen wat ze verplicht zijn en stimuleert het toepassen van energiebesparende en -opwekkende maatregelen. Hierbij worden toezichthoudende maatregelen (60% van de inzet) afgewisseld met preventieve/adviserende maatregelen (40%). Deze maatwerkaanpak zorgt ervoor dat OZHZ inschat slechts 16 uur per bedrijf te besteden, tegenover het landelijke kengetal van 24 uur per bedrijf.

Een deel van deze uren zit al in de jaarprogramma's. Deze uren voor toezicht en stimulerende maatregelen zijn echter niet voldoende om de gestelde RES-energiedoelen te behalen. Om dit op het niveau uit te voeren waarmee de energiedoelen voor bedrijven in de RES'en wel kunnen worden behaald is structureel € 575.000 extra benodigd. Het Rijk heeft in de decembercirculaire van 2019 extra middelen beschikbaar gesteld om de RES-doelen te kunnen halen. Een overweging is om een deel van de reeds beschikbare middelen structureel te reserveren om de extra inzet van OZHZ voor de aanpak bedrijven (deels) te dekken. De extra gevraagde middelen zullen voornamelijk worden ingezet voor versterking van het toezicht.

In de raming gaat OZHZ ervan uit dat de huidige ingezette middelen voor het energieprogramma structureel beschikbaar zijn gesteld door de opdrachtgevers. Bij de concrete invulling is sprake van maatwerk per individuele opdrachtgever. Op grond van die specifieke behoefte zal dit worden ingepast in het individuele jaarprogramma 2021.

Ondermijning

Ondermijnende criminaliteit is een belangrijk thema binnen het openbaar bestuur en verheven tot speerpunt op zowel landelijk als lokaal niveau. Steeds vaker worden bedrijfsactiviteiten en ondernemingen gebruikt als dekmantel voor het witwassen van geld en als faciliteit voor de productie, opslag of distributie van illegale goederen. Signalen van ondermijnende criminaliteit komen vaak voor in de horeca, detailhandel en bij garagebedrijven. Als toezichthouder bezoekt OZHZ dit soort bedrijven dagelijks, waarbij indicaties van mogelijk ondermijnende criminaliteit gesignaleerd kunnen worden. De aanpak van ondermijning is een nieuwe, extra taak bovenop het reguliere takenpakket van OZHZ. Gezien de trend en positie van ondermijnende criminaliteit voorziet OZHZ een blijvende vraag om inzet op het thema ondermijning.

Voor de structurele financiering van deze taakuitbreiding is € 75.000 per jaar benodigd, om gemeenten te kunnen ondersteunen in de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Bij de invulling is sprake van maatwerk per individuele opdrachtgever. Op grond van de specifieke behoefte zal dit worden ingepast in het jaarprogramma 2021.

Overgang bevoegd gezag Wet Bodembescherming

Met de invoering van de Omgevingswet zal het bevoegd gezag voor bodemsaneringstaken grotendeels van de provincie worden overgedragen naar de gemeenten (met uitzondering van de gemeente Dordrecht, die reeds bevoegd gezag is). OZHZ voert al jaren de bodemtaken in het kader van de Wbb uit voor de provincie Zuid-Holland en Dordrecht, en zal deze voor de gemeenten gaan uitvoeren vanaf 2021.

Om deze nieuwe gemeentelijke taak op het huidige uitvoeringsniveau te kunnen uitvoeren voor de gemeenten in Zuid-Holland Zuid (met uitzondering van de gemeente Dordrecht) is € 800.000 benodigd. Naar verwachting zal het Rijk (een gedeelte van) dit bedrag financieren via het Gemeentefonds. In de circulaire van 2020 zal duidelijk moeten worden of deze middelen voldoende zijn om deze wettelijke taken uit te voeren. Bij onvoldoende middelen kan het benodigde uitvoeringsniveau niet gewaarborgd worden, hetgeen negatieve effecten kan hebben op de gezondheid en het milieu.

6. Financiële uitgangspunten van de begroting 2021

De gemeenten en gemeenschappelijke regelingen in de regio Zuid-Holland Zuid werken met eenduidige kaders voor de begroting. De zogenaamde jaarlijkse kaderbrief komt tot stand in nauw overleg tussen de regiogemeenten, de Dienst Gezondheid & Jeugd, OZHZ en Veiligheidsregio. Daarnaast stelt de provincie Zuid-Holland (PZH) jaarlijks de provinciale (financiële) uitgangspunten op en aandachtspunten voor de meerjarenbegroting. Op grond van de regionale en provinciale kaders beslist het AB over de begrotingsrichtlijnen OZHZ.

Op grond van de kaderbrief en provinciale uitgangspunten heeft het AB heeft op 21 november 2019 de volgende richtlijnen vastgesteld voor de begroting 2021. Deze richtlijnen zijn bij het opstellen van de voorliggende begroting in acht genomen, met de volgende bijzonderheden:

1. Inzake de indexering 2021:
 - a) De lasten van de begroting 2021 te indexeren met de loon- (2,6%) en prijsindex (1,8%) van de Septembercirculaire 2019;
 - a) De budgetten wettelijke taken (jaarprogramma's) en de inwonerbijdrage te indexeren met 2,36%;
 - b) Het tarief overeenkomstig c. te indexeren met een neerwaartse tariefcorrectie van 0,85% vanwege een bereikt efficiencyvoordeel. Het tarief 2020 komt daarmee uit op € 91,67 en het tarief 2021 op € 93,85.
 - c) Deze indexering in lijn met de bevindingen van de minister van BZK te verwerken in de ontwerpbegroting 2021;
2. De omslagrente in 2021 te bepalen op 0,0%;
3. De totale inwonerbijdrage voor 2021 vast te stellen op € 2.182.452.

II KRITISCHE PRESTATIE-INDICATOREN

1. Algemene kentallen

Het AB heeft in de bijdrageverordening de kaders voor financiën en kwaliteit opgenomen. In de algemene prestatie indicatoren is de naleving van deze verordening opgenomen. Naast het rapporteren van (financiële) gegevens als zodanig, is ook het tijdig bespreken en tussentijds informeren en communiceren met de opdrachtgevers een belangrijke algemene prestatie indicator.

OZHZ wordt voor 85% gefinancierd op basis van geleverde producten. Met de gemeenten zijn prestatieafspraken gemaakt. OZHZ moet deze afspraken binnen een bandbreedte van 90% - 110% realiseren. Essentieel voor het behalen van de omzetdoelstelling is de productiviteit van de medewerkers. Voor een sluitende exploitatie van OZHZ is het noodzakelijk dat de productieve medewerkers voor gemiddeld 1410 uur per FTE productief zijn.

De omzet van OZHZ is per taakveld in verschillende mate variabel. Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Voor de adviestaken geldt dat er tot dusver geen sprake is van enige verplichting voor gemeenten om opdrachten bij OZHZ neer te leggen. Tegen deze achtergrond hanteert OZHZ de doelstelling van een gemiddelde flexibele schil van 15%. In de nieuwe Nota Bedrijfsvoering zal OZHZ dit percentage heroverwegen. Besluitvorming hierover vindt in 2020 plaats.

Het aandeel overhead (ondersteuning en management) wordt begrensd op 27,3% van de totale formatie, inclusief de capaciteit van de flexibele schil met overheadtaken (Bedrijfsplan OZHZ).

Speerpunt	Prestatie indicator
Taakuitvoering vindt plaats binnen de door het AB gestelde kaders voor financiën en kwaliteit (bijdrageverordening)	Taakuitvoering van OZHZ voldoet aan de VTH-kwaliteitseisen. Producten en prestaties worden gerealiseerd binnen een bandbreedte van 90-110% van het jaarprogramma. Volumeafspraken voor de uitvoering van de wettelijke en additionele wettelijke taken voldoen aan de afgesproken bandbreedten.
Opdrachtgevers worden actief geïnformeerd.	2 maal per jaar voortgang- en 1 maal per jaar jaarrapportages conform planning in jaarprogramma
Periodiek overleg met de opdrachtgever	1 maal per maand vindt gesprek met de gedeputeerde plaats 2 maal per jaar met wethouders 1 maal per 4 maanden ambtelijk MARAP-overleg
Productiviteit	Het aantal productieve uren per FTE bedraagt 1410 uur.
Flexibele schil	Het aandeel uren inhuur ten opzichte van het totaal aantal uren is gemiddeld 15%
Aandeel overhead	Het aandeel uren overhead ten opzichte van het totaal aantal uren is genormeerd op 27,3%
Ziekteverzuim	OZHZ hanteert een norm van 5% voor ziekteverzuim.

2. Vergunningen en meldingen

Vergunningaanvragen moeten binnen wettelijke termijnen worden afgehandeld en meldingen moeten beoordeeld worden op juistheid en volledigheid. De door de inwoners en bedrijven ingediende documenten worden getoetst en leiden bij volledigheid en juistheid tot een bevestigingsbrief of een beschikking.

Speerpunt	Prestatie indicator
Tijdige vergunningverlening	<u>Reguliere procedure</u>: 99% van de reguliere vergunningen wordt binnen de wettelijke termijn verleend. <u>Uitgebreide procedure</u>: 95% van de uitgebreide vergunningen wordt binnen de wettelijke termijn verleend. Bij wettelijke termijn moet gedacht worden aan de mogelijkheden die de wet biedt, dus inclusief mogelijke verlenging. Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2021 wordt gezien of deze kpi aanpassing behoeft.
Risicobeheersing	99% van de in mandaat genomen besluiten blijft in stand in bezwaar, beroep of hoger beroep
Dienstbaarheid	Klanttevredenheid: Het gemiddelde van het KTO is minimaal een 7.

3. Toezicht en handhaving

OZHZ houdt toezicht en handhaaft de relevante wettelijke bepalingen. Bij toezicht wordt informatie verzameld en een oordeel gevormd over het feit of een activiteit voldoet aan de in de vergunning en regels gestelde eisen. Onder handhaving wordt verstaan het opleggen van sancties (bestuursrechtelijk en/of strafrechtelijk) indien uit het toezicht blijkt dat niet aan de gestelde eisen wordt voldaan.

Kritische prestatie-indicatoren zijn de toezichtdichtheid (TD) en naleving (NA).

TD is gedefinieerd als het percentage uitgevoerde preventieve controles in een verslagperiode t.o.v. het aantal geplande controles in het jaarprogramma.

NA is gedefinieerd als het aantal uitgevoerde initiële periodieke milieucontroles zonder overtredingen t.o.v. het aantal uitgevoerde initiële periodieke milieucontroles aan het einde van een verslagperiode.

De provincie ZH hanteert sinds 2019 dezelfde indicator voor naleving als de gemeenten. De norm moet nog worden vastgesteld.

Speerpunt	Prestatie indicator
Betrouwbaarheid Provincie	<u>Provincie Grijs:</u> TD grijs = 100% NA grijs >= pm <u>Provincie Groen:</u> TD groen = 100% NAI groen >= pm
Betrouwbaarheid Gemeenten	<u>Gemeenten RUN:</u> TD milieu = 100% NA milieu >= 50%
Betrouwbaarheid Gemeenten RUN WABO BREED (Alblasserdam, Dordrecht)	<u>Gemeenten integraal toezicht:</u> TD integraal = 100% NA- integraal >=50% <u>Gemeenten bouw en sloop:</u> Deze werkzaamheden worden uitgevoerd voor de gemeenten Alblasserdam, Dordrecht, Voor de bouw- en sloopfase is geen KPI TD vastgesteld. Afhankelijk van het soort bouw- of sloopplan geeft het beleid aan of toezicht noodzakelijk is. NA bouwfase >= 70% NA sloopfase >= 70%
Risicobeheersing	80% van de in mandaat genomen besluiten blijft in stand in bezwaar, beroep of hoger beroep.

4. Beoordeling en beschikkingen bodem

OZHZ levert expertise op het gebied van geluid, lucht, bodem en externe veiligheid aan de deelnemers voor het ontwikkelen, inrichten en beheren van een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving. Om de kwaliteit van de producten, waarvoor geen wettelijke termijn bestaat en ook een toets bij de rechter niet van toepassing is, te beoordelen is een klanttevredenheidsonderzoek (KTO) de meest geëigende aanpak. OZHZ voert regulier klanttevredenheidsonderzoek uit met behulp van projectevaluaties voor de adviestaken.

Voor de beoordelingen en beschikkingen bodem wordt periodiek een KTO uitgevoerd omdat bij deze taak sprake is van een relatief kleine klantenkring. Hierover wordt in de jaarstukken (en niet in de tussentijdse rapportages) gerapporteerd.

Beoordeling en beschikking bodem	
Tijdigheid	Minimaal 90% van de producten wordt afgerond binnen de termijn.
Risicobeheersing	99% van de in mandaat genomen besluiten blijft in stand in bezwaar, beroep of hoger beroep.
Dienstbaarheid	Klanttevredenheid: Het gemiddelde van het KTO is minimaal een 7.

III FINANCIEN

1. Algemeen

De ontwerpbegroting 2021 is gebaseerd op de uitgangspunten van de destijds door het dagelijks bestuur van voormalige Regio Zuid-Holland Zuid en Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland vastgestelde bedrijfsplan OZHZ en de vastgestelde begrotingsrichtlijnen 2021 (zie I, paragraaf 6).

Onderstaand het meerjarige begrotingsbeeld, met vervolgens de toelichting per begrotingspost.

Begroting 2021-2025 Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid	Realisatie 2019	Primaire begroting 2020	Aangepaste begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Baten							
Inwonerbijdrage	2.095	2.132	2.163	2.182	2.182	2.182	2.182
Wettelijke taken	20.007	19.698	20.818	20.258	20.258	20.258	20.258
Offerte- en subsidietaken	2.832	2.713	4.423	2.460	2.460	2.460	2.460
Overige baten	117	-	1	-	-	-	-
Frictievergoeding	2.321	-	-	-	-	-	-
Totaal baten	27.371	24.543	27.405	24.900	24.900	24.900	24.900
Lasten							
Personeelskosten	20.561	19.687	20.906	20.020	19.681	19.655	19.625
Kapitaallasten	246	243	258	258	258	258	258
Ondersteuning SCD	1.715	1.754	1.821	1.864	1.864	1.864	1.864
Huisvesting	501	519	529	539	539	539	539
Overige bedrijfskosten	857	922	1.223	957	957	957	957
Additionele productkosten	1.505	1.838	3.582	1.485	1.485	1.511	1.541
Onvoorzien	71	219	124	118	116	116	116
Overige bijzondere posten	-	-	309	-	-	-	-
Totaal lasten	25.456	25.182	28.753	25.241	24.900	24.900	24.900
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	1.916	-639	-1.348	-341	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	658	639	1.508	341	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	2.321	-	124	-	-	-	-
Gerealiseerd resultaat	253	0	36	0	-	-	-
Bedragen × EUR 1.000							

De begroting is meerjarig in evenwicht. De gevolgen van de coronacrisis zijn nog onzeker en derhalve niet verwerkt in het begrotingsbeeld. Financieel risico is een achterblijvende omzet vanwege een lagere productiviteit. Daarnaast is er een kans op inhoudelijke achterstanden. OZHZ heeft maatregelen genomen om het werk zoveel als mogelijk doorgang te laten vinden, monitort de effecten van de crisis op de productiviteit en kosten en treedt waar nodig in overleg met de participanten wanneer de in de jaarprogramma's gemaakte afspraken en financiële kaders onder druk staan.

2. Baten

Inwonerbijdrage (€ 2,2 mln.)

De inwonerbijdrage is een lumpsumbudget en kan worden beschouwd als een algemeen dekkingsmiddel. De inwonerbijdrage heeft een omvang van € 2,18 mln. Vanuit de inwonerbijdrage worden gedekt:

- Kosten voor instandhouding van het bestuur en bedrijfsvoering van de dienst (€ 1,28 mln.);
- De taken en werkzaamheden van inspecteurs, vergunningverleners en adviseurs, die indirect ten goede komen aan alle opdrachtgevers en producten, zoals relatiebeheer, kwaliteitszorg, rapportages, etc. (€ 716.000);
- De regionale uitvoering van de wachtdienst (€ 184.000).

Eerder, bij de vaststelling van de begrotingsrichtlijnen 2020 heeft het AB besloten om de inwonerbijdrage constant te houden, ondanks het uitreden van de gemeenten Leerdam en Zederik. De achterblijvende eigenaren ontvangen hiervoor een compensatie vanuit de frictievergoeding. De compensatie bedraagt € 309.000 en betreft driemaal het jaarlijks verschuldigde extra bedrag. De verdeling over de deelnemers is weergegeven in bijlage 1.

Wettelijke taken (€ 20,3 mln.)

De wettelijke taken Milieu omvatten producten en prestaties, die per kwartaal op voorschotbasis bij de opdrachtgevers (gemeenten en provincie) in rekening worden gebracht. Het regionaal uitvoeringsniveau (RUN) vormt daarbij het bestuurlijke vastgestelde kader. Jaarlijks vindt nacalculatie plaats aan de hand van de geleverde prestaties.

De omzetraming is gebaseerd op de jaarprogramma's en aanvullende besluiten van het algemeen bestuur. In de raming is rekening gehouden met extra middelen voor de inventarisatie van asbestdaken (€ 80.000) en het risicoregister gevaarlijke stoffen (€ 25.000). Bijlage 1 bevat het overzicht van de jaarprogramma's per opdrachtgever.

De wettelijke taken Bouw- en Woningtoezicht worden eveneens op voorschotbasis bij de opdrachtgevers in rekening gebracht. Het betreft de gemeenten Alblasserdam, Dordrecht, Molenlanden¹ en de provincie². In de raming is tevens rekening gehouden met de extra BRIKS-taken die worden uitgevoerd voor DCMR (€ 200.000), exclusief de directe advisering van de gemeenten

Onzeker is het effect van de overgang van de taken van de Wbb van provincie naar gemeenten.

Offerte en subsidietaken (€ 2,5 mln.)

Opdrachtgevers verstrekken op basis van een offerte of programma een opdracht voor een specifiek advies of onderzoek. Daarnaast ontvangt OZHZ regelmatig subsidiebijdragen. Ook kan er sprake zijn van detachering van personeel bij opdrachtgevers of overige structurele baten zoals het beheer van Squit XO voor de Drechtsteden. Afrekening vindt plaats op basis van gerealiseerde uren of een vaste offertes prijs. Bij omvangrijke opdrachten wordt met termijnbetalingen gewerkt.

De offerte en subsidietaken zijn in 2020 relatief hoog door incidentele opdrachten van de provincie voor het saneren van lood in speeltuinen.

¹ Het betreft de uitvoering van enkel toezicht bouw

² Het betreft uitvoering van de BRIKS-taken

3. Lasten

Personeelskosten (€ 20,0 mln.)

De personeelskosten zijn gebaseerd op de vaste (€ 18,0 mln.) en flexibele formatie (€ 2,0 mln.) van OZHZ. De salarislasten zijn op werkelijke schaal berekend. Daarbij is rekening gehouden met schaafrictie, individuele rechten, pensionering en cao-wijzigingen. Personeelskosten dalen in 2021 ten opzichte van 2020 omdat rekening is gehouden met minder incidentele opdrachten.

Kapitaallasten (€ 285.000)

OZHZ heeft investeringen gedaan vanwege het betrekken van een nieuw kantoorpand en ICT-voorzieningen. De afschrijvingen zijn aangepast aan de verwachte investeringen in 2020. Voor meer informatie wordt verwezen naar de paragraaf "onderhoud kapitaalgoederen". In de meerjarenraming is uitgegaan van vervanging van de huidige activa en nieuwe investeringen in de huisvesting (€ 272.000) in geval van uitbreiding.

Ondersteuning SCD (€ 1,9 mln.)

OZHZ is voor de periode van 1 april 2014 tot 1 april 2022 een dienstverleningscontract aangegaan met het SCD inzake de ICT (€ 1,50 mln.) en personele en overige dienstverlening (€ 367.000.). De overige dienstverlening omvat dienstverleningscontracten hoofdzakelijk op het gebied van inkoop advies, het JKC en de inkoop van verzekeringen.

Huisvesting (€ 539.000)

OZHZ is gevestigd in het pand Post120 in Dordrecht. De huurkosten worden doorbelast door de verhuurder op basis van de getekende huurovereenkomst. De huisvestingskosten zijn opgebouwd uit de kale huurprijs en servicekosten en worden jaarlijks geïndexeerd.

Overige bedrijfskosten (€ 957.000)

De overige bedrijfskosten betreffen onder meer, print- en drukkosten, bedrijfsgezondheidszorg, kwaliteitszorg, externe advieskosten en telefoonkosten. De grootste onderdelen binnen deze begrotingspost zijn de softwarelicenties (€ 441.000), externe expertise (€ 78.000), facilitaire kosten (€ 76.000), verzekeringspremies (€ 62.000) en telefonie (€ 56.000).

Opgemerkt wordt dat de kosten in 2021 fors lager zijn dan in 2020 het geval is. De incidentele kosten in 2020 (€ 250.000) hebben betrekking op de implementatie van Squit XO-software voor het anonimiseren van data en koppelingen in het kader van de omgevingswet. De kosten worden gedekt uit onttrekkingen uit de bestemmingsreserve digitalisering. De structurele component van de software zal worden gedekt door lagere personeelskosten.

Additionele productkosten (€ 1,5 mln.)

Binnen deze begrotingspost zijn de additionele productkosten verantwoord voor de uitvoering van taken van OZHZ. Daarbij gaat het om kosten die worden gemaakt door OZHZ en vervolgens een op een worden doorbelast aan de opdrachtgevers. Tegenover de additionele productiekosten staat dus een overeenkomstige omzet. Ook het materiële budget van de provincie Zuid-Holland voor het uitvoeren van de provinciale taken is binnen deze begrotingspost verantwoord. Doordat de kapitaalgoederen bij de vorming van OZHZ "om niet" zijn overgenomen, worden er geen kapitaallasten geboekt ten laste van het materieel budget PZH. Op termijn verandert dit, wanneer OZHZ vervangingsinvesteringen moet doen op de overgedragen kapitaalgoederen.

Opgemerkt wordt dat de kosten in 2021 fors lager zijn dan in 2020 het geval is. De additionele productiekosten zijn in 2020 relatief hoog door incidentele opdrachten van de provincie voor het saneren van lood in speeltuinen.

Onvoorzien (€ 118.000)

De begroting bevat een voorstel voor het terugbrengen van de post onvoorzien van 1% naar 0,5%.

De gemiddelde besteding in de periode 2014-2019 bedroeg circa € 60.000 met een bandbreedte van nihil tot € 124.000.

De post onvoorzien is onderdeel van het weerstandsvermogen. Door in 2020 de vermindering toe te voegen aan de algemene reserve (€ 123.000) blijft het weerstandsvermogen op peil.

Overige bijzondere posten (€ nihil)

In 2020 worden de eigenaren gecompenseerd voor de hogere inwonerbijdrage vanwege de uittreding van de gemeenten Leerdam en Zederik per 2019. De compensatie bedraagt € 309.000 en betreft driemaal het jaarlijks verschuldigde extra inwonerbijdrage.

4. Reserves

Onderstaand het verloop van de reserves in 2020 en 2021. Vanaf 2022 zijn geen reservemutaties geraamd.

Omschrijving	31-12-2019	Bestemming rek 2019	Onttrekking 2020	Toevoeging 2020	31-12-2020	Onttrekking 2021	Toevoeging 2021	31-12-2021
Algemene reserve	712	253	0	123	1.088	0	0	1.088
Programmabijdrage PZH	10	-10	0	0	0	0	0	0
Materieel budget PZH	175	10	0	0	185	0	0	185
Doorontwikkeling	102	0	70	0	32	32	0	0
Digitalisering	249	155	404	0	0	0	0	0
Verlofstuw meer	110	0	0	0	110	0	0	110
Controle energiemaatregelen	1	0	1	0	0	0	0	0
Frictievergoeding	1.538	-155	778	0	604	227	0	378
Regieplan	337	0	254	0	83	83	0	0
Totaal	3.233	253	1.508	123	2.101	341	0	1.760
<i>Bedragen * €1.000</i>								

Onderstaand een toelichting van de mutaties

4.1 Bestemming rekeningresultaat 2019

Algemene reserve (€ 253.000)

Uit de paragraaf weerstandsvermogen blijkt dat het weerstandsvermogen niet van voldoende omvang is om de risico's op te vangen. Een bedrag van € 80.000 is nodig. Conform de regionale afspraken wordt het bedrag vrijgemaakt uit de bestemming van het rekeningresultaat. OZHZ stelt voor om het restant (€ 173.000) eveneens toe te voegen aan de algemene reserve en dus niet te retourneren aan de eigenaren. OZHZ heeft daarmee een minimaal noodzakelijke extra buffer om eventuele gevolgen van de corona crisis op te vangen.

Technische overheveling programmabijdrage PZHZ naar materieel budget PZH (financieel neutraal)

Beide reserves zijn bestemd voor provinciale doeleinden. In het kader van administratieve vereenvoudiging stelt OZHZ voor om € 10.000 over te hevelen van de reserve programmabijdrage PZH naar de reserve materieel budget PZH.

Overheveling bestemmingsreserve frictiekosten naar reserve digitalisering (financieel neutraal)

De Wet Open Overheid geeft regels over het actief openbaar en toegankelijkheid maken van overheidsinformatie.

Deze wet vervangt de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Om de informatiehuishouding van OZHZ te laten voldoen aan de wettelijke eisen, zijn extra taken/activiteiten en tools nodig. Te denken valt aan databeheer, anonimiseringssoftware en koppelingen met basisregistraties.

Daarnaast maakt de omgevingswet het noodzakelijk om het VTH- en zaaksysteem aan te sluiten op zowel landelijke voorzieningen, als de systemen van belangrijke ketenpartners. De extra kosten (€ 155.000) kunnen worden gedekt door overheveling van middelen uit de bestemmingsreserve frictiekosten. De kosten worden gemaakt voor alle deelnemers.

4.2 Toevoegingen

Algemene reserve (€ 123.000 in 2020)

In 2020 wordt een bedrag van € 123.000 toegevoegd vanuit de post onvoorzien. Daarmee komt de post onvoorzien meer in lijn met de realisatie van afgelopen jaren en blijft het weerstandsvermogen op niveau.

4.3 Onttrekkingen

Bestemmingsreserve doorontwikkeling (€ 70.000 in 2020 en € 32.000 in 2021)

OZHZ is per 1 april 2017 van start gegaan in de nieuwe organisatiestructuur. De frictiekosten zijn beperkt omdat er geen sprake is van gedwongen ontslagen of boventalligheid. De doorontwikkeling betekent wel een forse veranderopgave voor wat betreft de werkwijze, sturing en cultuur. De bestemmingsreserve is bedoeld voor de dekking van kosten en improductieve uren door opleidingen, trainingen en het bevorderen van betrokkenheid.

Bestemmingsreserve frictiekosten ontplechting (€ 778.000 in 2020 en € 227.000 in 2021)

De reserve wordt onttrokken voor:

1. In 2020 worden de eigenaren gecompenseerd voor de hogere inwonerbijdrage vanwege de uittreding van de gemeenten Leerdam en Zederik per 2019. De compensatie bedraagt € 309.000 en betreft driemaal het jaarlijks verschuldigde extra inwonerbijdrage.
2. Het terughoudende vacaturebeleid en het stimuleren van de uitstroom in de aanloop naar de ontplechting, in combinatie met aansluitende structurele taakuitbreiding heeft geleid tot een fors aantal vacatures. In 2019 is een groot aantal ingevuld, maar onder invloed van de economische omstandigheden is ook de uitstroom groot. Dit leidt tot frictie in de vorm van het tijdelijk invullen van vacatures met relatief dure inhuur, productiviteitsverlies en een (beperkte) overbezetting op een aantal functies (€ 366.000)
3. Het bevorderen van uitstroom of doorstroom naar andere functies kan helpen om de formatie kwalitatief en kwantitatief op orde te brengen. OZHZ verwacht hiervoor circa € 330.000 nodig te hebben.

Digitalisering in relatie tot open overheid en omgevingswet (€ 404.000 in 2020)

OZHZ streeft naar een volledige digitalisering van de werkprocessen. Dit draagt bij aan de maatschappelijke wens tot een snelle en transparante informatievoorziening en een vlottere afdoening van zaken.

De onttrekking heeft betrekking op de inhuur van een tijdelijke programmamanager, koppelingen en andere projectkosten van de invoering van Squit 2020, software voor het anonimiseren van data en koppelingen in het kader van de omgevingswet.

Wegvallen subsidie controle energiemaatregelen (€ 1.000 in 2020)

Het project is in 2019 afgerond. Het restant van de beschikbare middelen (€ 1.000) valt vrij in 2020.

Regieplan (€ 254.000 in 2020 en € 83.000 in 2021)

De onttrekking betreft de extra middelen voor het regieplan die bij begroting 2020 incidenteel beschikbaar zijn gesteld.

IV VERPLICHTE PARAGRAFEN

1. Inleiding

In het Besluit Begroting en Verantwoording staat dat in de Programmabegroting in elk geval de navolgende paragrafen opgenomen moeten zijn:

1. Lokale heffingen;
2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
3. Onderhoud kapitaalgoederen;
4. Financiering;
5. Bedrijfsvoering;
6. Verbonden partijen;
7. Grondbeleid.

De paragrafen “1. lokale heffingen”, “6. verbonden partijen” en “7. grondbeleid” zijn niet op OZHZ van toepassing, omdat OZHZ niet wordt gefinancierd door heffingen, niet participeert in verbonden partijen en geen gronden in bezit heeft. In bijlage 2 heeft OZHZ een tabel voor de paragraaf verbonden partijen van de deelnemers opgenomen. De overige paragrafen zijn hieronder toegelicht.

2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de meerjarenbegroting is en geeft inzicht in de financiële draagkracht van OZHZ indien zich onvoorziene gebeurtenissen voordoen. Een exact sluitende meerjarenbegroting zonder toereikende buffer betekent dat elke onvoorziene financiële tegenvaller direct dwingt tot bezuinigen om alsnog een structureel sluitende begroting te houden. In dat geval staat het beleid van OZHZ ook direct onder druk. Daarom heeft OZHZ op elk moment voldoende weerstandscapaciteit nodig.

2.1 Risicobeheersing

De Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ) is een regionaal samenwerkingsverband van gemeenten en provincie Zuid-Holland (PZH). Doel is een efficiënte en effectieve uitvoering van wettelijke taken op het gebied van milieu. Voor een aantal eigenaren voert OZHZ ook het bouw en woningtoezicht uit.

Daarbij is het van belang om inzicht te hebben in de risico's die zich kunnen voordoen bij de uitvoering van de taken, de oorzaken op te sporen en passende maatregelen te treffen.

De doelstellingen van het risicomanagement van OZHZ zijn:

- Meer inzicht krijgen in de (strategische) risico's die onze organisatie loopt bij het behalen van onze doelstellingen en de afspraken die wij daarover met onze eigenaren hebben gemaakt.
- Verminderen van het negatieve effect van risico's in het behalen van onze doelen.
- Het verbeteren van de interne beheersing en het borgen daarvan in onze bedrijfsprocessen.
- Een goede onderbouwing van de berekening van ons weerstandsvermogen.

2.2 Begripsbepaling en wettelijk kader

De huidige economische ontwikkelingen versterken het belang van een goede interne financiële beheersing. Integraal risicomanagement wil zeggen dat vanuit een weloverwogen beleid systematisch risico's worden geïdentificeerd, geanalyseerd en gekwantificeerd. Vervolgens worden er risicobeheersmaatregelen getroffen.

Het structureel op orde hebben van de financiële positie van OZHZ vereist enerzijds een financieel sluitende (meerjaren)begroting gebaseerd op betrouwbare realistische ramingen. Anderzijds dient OZHZ een ruim voldoende weerstandsvermogen ratio te streven.

Dit houdt in dat de organisatie altijd voldoende weerstandscapaciteit beschikbaar moet hebben om de significante resterende risico's op te kunnen vangen die niet met risicomanagement zijn afgedekt (voortaan: kortweg resterende risico's genoemd). Deze risico's bepalen de benodigde weerstandscapaciteit. Daar staat de beschikbare weerstandscapaciteit tegenover.

Op 24 november 2016 heeft het AB de gewijzigde financiële verordening vastgesteld, gelet op artikel 216 van de Provinciewet en het Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten (BBV).

Artikel 10 van de financiële verordening schrijft voor dat het DB eens per 4 jaar een nota weerstandsvermogen en risicomanagement aanbiedt aan het AB. Het relevante kader wordt primair gevormd door artikel 42 tot en met 44 van het BBV. Daarnaast heeft de commissie BBV via notities, stellige uitspraken, richtlijnen en antwoorden op vragen het kader verder uitgewerkt.

2.3 Relatie weerstandsvermogen en risicomanagement

OZHZ streeft een voldoende omvang van het weerstandsvermogen na. Dit houdt in dat altijd voldoende weerstandscapaciteit beschikbaar is om de financiële risico's op te kunnen vangen die niet door het risicomanagement zijn afgedekt. Daarmee kan worden voorkomen dat elke onvoorziene financiële tegenvaller direct dwingt tot bezuinigen om alsnog een structureel sluitende begroting te krijgen.

Het weerstandsvermogen fungeert dus als buffer voor substantiële onvoorziene financiële tegenvallers.

Hoe groot die buffer op dat moment moet zijn, is dynamisch en dus afhankelijk van de resterende risico's dat de organisatie op dat (rapport)moment loopt.

Risico's kunnen door getroffen beheersmaatregelen in het kader van risicomanagement worden afgedekt. De niet afgedekte risico's worden zo veel mogelijk financieel gewaardeerd (uitgedrukt in kans x financiële impact) en gerelateerd aan een benodigde weerstandscapaciteit. De beschikbare weerstandscapaciteit kent structurele en incidentele componenten die direct of latent beschikbaar (kunnen) zijn.

Onder de resterende risico's in het kader van de benodigde weerstandscapaciteit worden verstaan: de risico's die:

- Niet (voldoende) zijn of kunnen worden afgedekt door beheersmaatregelen (AO/IC, bedrijfsmatige sturing etc.) of overige activiteiten (verzekering, voorzieningen etc.) in het kader van risicomanagement;
- Niet of nauwelijks beïnvloedbaar zijn en hoofdzakelijk tot de externe risico's behoren;
- Voornamelijk een incidenteel karakter hebben en dus niet behoren tot de reguliere terugkerende risico's;
- Een positief of negatief effect kunnen hebben op de doelen of de financiële positie;
- Waarvan de omvang onzeker is en niet redelijkerwijs goed te kwantificeren is;
- In relatie tot de financiële positie van materiële betekenis zijn;
- Zich in het verantwoordings-/begrotingsjaar (moment van rapportage) of 3 jaren daarna kunnen voordoen.

2.4 Benodigde weerstandscapaciteit OZHZ

De weerstandscapaciteit van OZHZ bestaat uit de algemene reserve en het budget onvoorzien. Voorzieningen behoren niet tot de weerstandscapaciteit. Het risicoprofiel OZHZ bevat per risico:

- Een algemene omschrijving;
- Het effect;
- De impact;
- De waarschijnlijkheid;
- De financiële bandbreedte van het risico;
- De beheersmaatregelen;
- De benodigde weerstandscapaciteit.

Op grond van het risicoprofiel wordt de benodigde weerstandscapaciteit berekend. Vooralsnog is uitgegaan van de risico-inventarisatie zoals deze ook is opgenomen in de jaarrekening 2019.

Categorie	Omschrijving risico	Effect	Impact	Kans	Beheersmaatregel	Financieel risico	Benodigde weerstandscapaciteit
1 Wettelijke taken	Bezuiniging	Schaalnadeel	Groot	Medium	Friciekostenregeling	393.959	196.979
					Regionaal Uitvoeringsniveau		
					Nota VTH		
					Flexibele schil		
					Tarifiering		
2 Private Kwaliteitsborging Bouw (PKB)	Privatisering	Schaalnadeel	Groot	Hoog	Friciekostenregeling	394.400	295.800
					Uitbreiding BWTaken		
3 Overige omzet (offerte en subsidie)	Bezuiniging	Schaalnadeel	Klein	Hoog	Flexibele schil	361.725	271.294
4 Onderhanden werk	Afboekingsprojecten	Exploisatieverlies	Klein	Medium	Periodieke analyse OHHW	64.031	32.015
5 Ziekteverzuim	Hoger dan norm (5%)	Exploisatieverlies	Medium	Medium	Verzuim beleid	411.482	205.731
6 Omgevingswet	Omzetdaling	Schaalnadeel	Groot	pm	Fricieregeling	pm	pm
					Separaat wetgevingstraject		
Totaal							1.001.820

Waarschijnlijkheid

Zeër hoog Kans > 75%

Hoog Kans > 50% en < 75%

Medium Kans > 25% en < 50%

Laag Kans < 25%

Impact

Groot financieel risico > € 200.000

Medium financieel risico > € 100.000 en < € 200.000

Klein financieel risico < € 100.000

1. Bezuiniging wettelijke taken en inwonerbijdrage

Met de uitvoering van wettelijke taken en inwonerbijdrage is een budget van circa € 18,4 mln. gemoeid. Gegeven de zienswijzen van de opdrachtgevers bij eerdere begrotingen is de kans op bezuinigingen medium (25%-50%). Door onderstaande beheersmaatregelen is de financiële impact groot (€ 394.000). Daarbij is ervan uitgegaan dat het effect gedurende een periode van 2 jaar kan worden gedekt uit het weerstandsvermogen.

Beheersmaatregelen

- Het bestuur heeft een minimaal regionaal uitvoeringsniveau (RUN) vastgesteld voor de uitvoering van milieutaken. Daarmee is een zekere mate van continuïteit gewaarborgd.
- PZH heeft in dit kader de nota Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) vastgesteld.
- Daarnaast zijn in de bijdrageverordening bepalingen opgenomen ten aanzien van de meerjarige budgetten. Opdrachtgevers die individueel meer willen bezuinigen dan de norm van 2,5% per jaar of 8% in vier jaar, dienen een frictievergoeding te betalen.
- Het capaciteitsbeleid van OZHZ (zie 5.1 Personeel & Organisatie). Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Doelstelling is om 85% van de benodigde capaciteit in te vullen met eigen formatie.
- Voor het restant wordt de zogenaamde "flexibele schil" ingezet.
- Structurele effecten worden opgevangen in het tarief.

Benodigde weerstandscapaciteit

Vanwege bovengenoemde beheersmaatregelen beperkt de benodigde weerstandscapaciteit zich grotendeels tot de schaalnadelen, in geval van bezuinigingen. Inschatting is een bedrag van circa € 197.000.

2. Privatisering bouwplantoetsing en toezicht

OZHZ voert thans voor 3 gemeenten en PZH taken uit binnen het brede omgevingsdomein van de wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). Met de uitvoering is een bedrag van circa € 4,2 mln. op jaarbasis gemoeid. Voor de bouwtaken wordt er vooralsnog van uitgegaan dat gefaseerd een deel van de taken zal worden overgedragen aan de markt. In het algemeen bestuur (AB) van 26 november 2014 zijn de eerste contouren van de effecten voor OZHZ geschetst. Inschatting is dat de private kwaliteitsborging bouw (PKB) voor OZHZ leidt tot een omzetsderving van circa € 986.000 per jaar. De kans op deze ontwikkeling is groot (50%-75%), de financiële impact is hoog (€ 394.000), gerekend over een periode van 2 jaar. Het PKB-risico raakt de hele dienst en daarmee alle eigenaren.

Over de verdeling van het risico over de eigenaren geeft de bijdrageverordening geen precieze afbakening. Vanuit verschillende perspectieven kan de redenering worden aangehouden dat het een collectief (alle eigenaren), dan wel individueel (gemeenten die bouwtaken afnemen) risico betreft.

OZHZ zal derhalve de risicoverdeling bestuurlijk agenderen op het moment dat meer duidelijkheid is over het effect. Dit ook vanuit het gegeven dat het algemeen bestuur uiteindelijk besluit over de resultaatverdeling en daarmee impliciet over de risicoverdeling PKB.

Beheersmaatregelen

- Het capaciteitsbeleid van OZHZ (zie hoofdstuk 5.1). Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Doelstelling is om 85% van de benodigde capaciteit in te vullen met eigen formatie. Voor het restant wordt de zogenaamde "flexibele schil" ingezet.

- Daarnaast zijn in de bijdrageverordening bepalingen opgenomen ten aanzien van de meerjarige budgetten. Opdrachtgevers die individueel meer willen bezuinigen dan de norm van 2,5% per jaar of 8% in vier jaar, dienen een frictievergoeding te betalen.
- Verdere uitbreiding van de BWT-taken verkleint het risico voor OZHZ. Al naar gelang de specifieke situatie (met name de flexibele schil die overkomt) worden afspraken op maat gemaakt inzake het Wkb risico.
- In geval van frictiekosten zal OZHZ een financieel dekkingvoorstel indienen bij het AB.

Benodigde weerstandscapaciteit

De uiteindelijke financiële opgave is sterk afhankelijk van de mate waarin het lagere volume aan taken kan worden opgevangen door het terugbrengen van de flexibele schil en/of overige uitbreiding van BWT-taken. Door de afbouw van de flexibele schil is de verwachting dat per saldo het financiële nadeel circa € 394.000 zal zijn over een periode van 2 jaar. De financiële impact is derhalve groot. Daarbij is ervan uitgegaan dat het effect gedurende een periode van 2 jaar kan worden gedekt uit het weerstandsvermogen.

Inschatting van het benodigde weerstandsvermogen is een bedrag van circa € 296.000

3. Overige omzet

De overige taken betreffen onder meer de offertetaken en subsidies. Met de uitvoering is een budget van circa 2,4 mln. per jaar gemoeid. Gegeven de rijks brede bezuinigingen is de kans op bezuinigingen hoog (50%-75%). Gerekend over een periode van 2 jaar wordt de financiële impact ingeschat op groot (€ 362.000).

Beheersmaatregelen

Voor de adviestaken (veelal op het gebied van de afdeling Expertise en Advies) geldt dat er tot nu toe geen sprake is van enige verplichting naar gemeenten om werk bij OZHZ neer te leggen. Voor de taken op het gebied van Expertise en Advies geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Doelstelling is om 85% van de benodigde capaciteit in te vullen met eigen formatie. Voor het restant wordt de zogenaamde "flexibele schil" ingezet. Daarmee kan flexibel worden ingespeeld op omzetzijfluctuaties.

Benodigde weerstandscapaciteit

Vanwege bovengenoemde beheersmaatregelen beperkt de benodigde weerstandscapaciteit zich tot de schaalnadelen, in geval van bezuinigingen. Op basis van de jaarrekening is de inschatting circa € 271.000.

4. Onderhanden werk

Het onderhanden werk betreft de al bestede, maar nog niet afgerekende, uren op lopende projecten en subsidies. Gegeven de ervaringen van afgelopen jaren wordt het financiële risico ingeschat op maximaal € 64.000. De financiële impact is groot; de kans wordt ingeschat op medium.

Beheersmaatregelen

- Als onderdeel van het interne controleprogramma voert OZHZ per vier maanden een integrale doorlichting uit van het onderhanden werk. Eventuele afboekingen worden in de bestuursrapportage gedekt uit de post onvoorzien.
- De factuurencyclus is verder aangescherpt, evenals de interne controle op de uitvoering van gesubsidieerde taken.

Benodigde weerstandscapaciteit

Door bovengenoemde beheersmaatregelen is een weerstandscapaciteit nodig van circa € 32.000.

5. Ziekteverzuim

In de begroting wordt uitgegaan van een norm voor ziekteverzuim van 5%. In geval van een hoger ziekteverzuim, is er sprake van productiviteitsverlies. Een risico van 2% is reëel; de financiële impact is dan groot (€ 412.000), gerekend over een periode van een jaar. De kans is, gelet op de voorgaande jaren, medium groot (50% - 75%).

Beheersmaatregelen

- Het verzuimbeleid van OZHZ.
- Monitoren ziekteverzuim gedurende het jaar.

Benodigde weerstandscapaciteit

Door bovengenoemde beheersmaatregel is een weerstandscapaciteit benodigd van circa € 206.000.

6. Herziening omgevingsrecht

Momenteel wordt gewerkt aan een fundamentele herziening van het omgevingsrecht. Gestreefd wordt naar één wet met onderliggende uitvoeringsregelgeving. Deze Omgevingswet zal betrekking hebben op bouwen, ruimtelijke ordening, milieu, water, natuur, infrastructuur en ontgrondingen en raakt daarmee rechtstreeks het werkdomein van OZHZ. Thans lopende separate wetstrajecten als de genoemde PKB en de VTH-kwaliteitseisen zullen op termijn (deels of geheel) onderdeel worden van de Omgevingswet. Gekozen is voor een Omgevingswet als raamwerk, waarbij uitwerking van diverse vraagstukken en onderwerpen die voor de uitvoeringspraktijk cruciaal zijn, in onderliggende regelgeving plaatsvindt. Op dit moment is nog veel onzekerheid over de impact voor OZHZ en zijn opdrachtgevers.

Beheersmaatregelen

- Het capaciteitsbeleid van OZHZ (zie hoofdstuk 5.1). Voor de wettelijke taken geldt dat budgetten binnen zekere marges mogen fluctueren. Doelstelling is om 85% van de benodigde capaciteit in te vullen met eigen formatie. Voor het restant wordt de zogenaamde "flexibele schil" ingezet.

Benodigde weerstandscapaciteit

Gegeven de onzekerheden kan de financiële impact nog niet worden bepaald.

2.5 Weerstandscapaciteit versus benodigde weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van OZHZ bestaat uit de algemene reserve en de post onvoorzien. De omvang van het weerstandsvermogen per 31/12/2019 bedraagt € 920.000. Gegeven het risicoprofiel is een weerstandsvermogen van € 1.002.000 benodigd. Daarbij wordt de kanttekening geplaatst dat de financiële risico's naar aanleiding van de invoering van de Omgevingswet nog onbekend zijn.

2.6 Kentallen

Ook op grond van de netto schuldquote, solvabiliteit en structurele exploitatieruimte kan worden geconcludeerd dat de vermogenspositie van OZHZ op orde is.

Renterisiconorm	Rekening 2019	2020	2021	2022	2023	2025
Netto schuldquote	-6%	-10%	-10%	-10%	-10%	-10%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte	-6%	-10%	-10%	-10%	-10%	-10%
Solvabiliteitsratio	39%	30%	30%	30%	30%	30%
Grondexploitatie	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Belastingcapaciteit	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Structurele exploitatieruimte	1,0%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%

Een negatieve netto schuldquote houdt in dat OZHZ, na aftrek van de vorderingen, netto geen schulden heeft.

De solvabiliteitsratio is de verhouding tussen eigen vermogen en de totale passiva.

De structurele exploitatieruimte is de post onvoorzien, die onderdeel is van het weerstandsvermogen.

3. Onderhoud kapitaalgoederen

De omvang van de kapitaalgoederen is relatief beperkt, aangezien OZHZ de kapitaalgoederen grotendeels huurt of leaset. Het gaat daarbij om:

- Het huurcontract inzake de locatie Post 120;
- De uitbesteding van de ICT-dienstverlening bij het SCD (en derhalve geen eigen investering in een netwerk, rekencentrum en generieke hardware);
- Leasecontracten voor het wagenpark.

Onderstaand een overzicht van de materiële vaste activa per categorie.

Materiële vaste activa	31-12-2018	31-12-2019
a Huisvesting	640.348	551.982
b ICT en audiovisuele investeringen	133.374	123.017
c Meubilair	294.892	253.412
d Software	13.241	79.372
e Bedrijfsmiddelen	10.686	32.513
Totaal	1.092.540	1.040.295

Bedragen x €

Bij de vorming van OZHZ zijn de vaar- en voertuigen en specifieke apparatuur “om niet” overgenomen van de provincie. De onderhoud- en gebruikskosten van deze activa worden gedekt uit de provinciale bijdrage. Binnen de materiële budgetten die vanuit de provincie zijn opgenomen bij OZHZ zijn middelen vrijgemaakt om te zijner tijd de kapitaallasten te kunnen opvangen van de noodzakelijke vervangingen van de kapitaalgoederen.

Bij de start van OZHZ is met de provincie overeengekomen dat de provincie de eerstkomende vervanging van de Pandion voor zijn rekening neemt.

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de van derden ontvangen investeringsbijdragen en afschrijvingen.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn bepaald op basis van artikel 10, zesde lid, van de Financiële verordening en bedragen:

- 20 jaar voor motorvoertuigen
- 15 jaar voor technische installaties in bedrijfsgebouwen;
- 10 jaar voor kantoorinstallaties en kantoormeubilair;
- 5 jaar voor informatieregister en digitaal archief;
- 5 jaar voor transportmiddelen en aanhangwagens
- 3 jaar voor automatiserings- en onderzoeksapparatuur.

In de meerjarenraming is uitgegaan van vervanging van de huidige activa en nieuwe investeringen in de huisvesting (€ 272.000) in geval van uitbreiding.

4. Financiering

De financieringsparagraaf in de begroting is, in samenhang met de financiële verordening die in artikel 216 van de Provinciewet is voorgeschreven, een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie. In het Treasurystatuut zijn het begrippenkader en de doelstellingen van de treasuryfunctie geformuleerd en geconcretiseerd naar de verschillende deelgebieden van treasury, risicobeheer, financiën en kasbeheer. Ook zijn de organisatorische randvoorwaarden weergegeven. Tot slot zijn in het statuut de uitgangspunten vastgelegd voor de informatie die noodzakelijk is om het gehele proces beheersbaar en meetbaar te houden.

4.1 Algemene ontwikkelingen

De treasuryfunctie is gebaseerd op de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido). Een belangrijk element daarbij is het meer zicht krijgen op de ontwikkeling van de financieringspositie, zowel op de korte als lange termijn. Dit betreft dan met name het in beeld brengen van de behoefte aan financieringsmiddelen, gerelateerd aan de investeringsplanning en de inzet van vrijvallende dan wel beschikbaar komende financieringsmiddelen.

Decentrale overheden zijn sinds enkele jaren verplicht om overtollige kasgelden aan te houden in de Schatkist van het Rijk.

4.2 Risicobeheer

Algemene uitgangspunten met betrekking tot het risicobeheer zijn:

- Leningen en garanties mogen uitsluitend verstrekt worden conform de Wet Fido en na tussenkomst van het dagelijks bestuur;
- Het gebruik van derivaten is toegestaan conform de Wet, maar deze worden uitsluitend toegepast ter beperking van financiële risico's.

4.3 Renterisicobeheer

Algemene uitgangspunten met betrekking tot het renterisicobeheer zijn:

- Geen overschrijding van de kasgeldlimiet en renterisico norm conform de Wet Fido;
- Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitsplanning;
- De rente-typische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie;
- Streven naar spreiding in de rente-typische looptijden en uitzettingen.

4.4 Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de Wet Fido een norm gesteld voor het maximumbedrag waarop de organisatie haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,2% van het begrotingstotaal aan lasten voor bestemming, dus met uitzondering van de stortingen in de reserves. Voor 2021 bedraagt deze limiet 8,2% van € 25,7 miljoen = € 2,1 miljoen.

4.5 Renterisico norm

Het renterisico op de lange financiering wordt wettelijk begrensd door de renterisico norm. Als lange financiering wordt volgens de Wet Fido aangemerkt: alle financieringsvormen met een rente-typische looptijd groter dan 1 jaar. Het renterisico wordt gedefinieerd als het minimum van de netto nieuw aangetrokken schuld en de betaalde aflossingen, vermeerderd met het saldo van de contractuele renteherzieningen op de opgenomen en uitgezette geldleningen. Het renterisico op de lange termijn wordt beperkt tot de in de wet genoemde 20% van de restant hoofdsom van de rente-typische langlopende leningen. Achterliggende reden voor het gebruik van de renterisico norm is de spreiding van het renterisico over de jaren. OZHZ heeft geen financieringsvormen met een rente-typische looptijd van langer dan een jaar en verwacht deze ook niet aan te gaan in 2020. De renterisico norm bedraagt voor 2020: € 5,04 miljoen.

4.6 Relatiebeheer

Het betalingsverkeer is in hoofdzaak geconcentreerd bij de NV Bank voor Nederlandse Gemeenten. In 2013 heeft OZHZ een (verplichte) overeenkomst afgesloten met het Ministerie van Financiën inzake het schatkistbankieren.

4.7 Leningenportefeuille

Voor het begrotingsjaar heeft OZHZ geen langlopende leningen in de portefeuille. De liquiditeitspositie is momenteel ruim voldoende.

5. Bedrijfsvoering

De Nota Bedrijfsvoering van OZHZ geeft de kaders weer voor de bedrijfsvoering in de periode 2016 - 2019. Verdere uitwerking vindt plaats in de paragrafen bedrijfsvoering, financiering, weerstandsvermogen en onderhoud kapitaalgoederen van deze begroting. Deze paragraaf over de bedrijfsvoering geeft inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

5.1 Personeel & Organisatie

Strategische Personeelsplanning

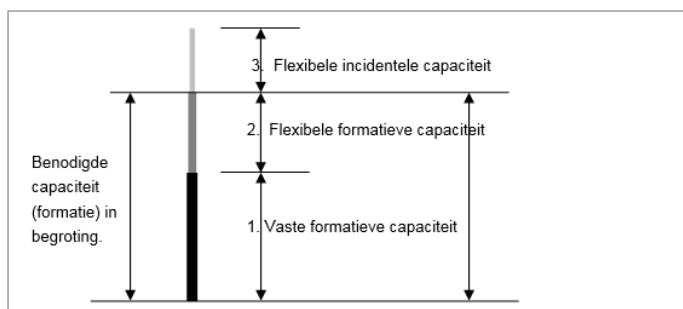
De hierboven ontwikkelingen in externe omgeving en organisatie maken een strategische personeelsplanning (SPP) noodzakelijk.

De ontwikkelingen die op de organisatie afkomen hebben in meer of mindere mate rechtstreeks invloed op de personeelsbehoefte van OZHZ. Wat dit exact betekent voor het huidige en benodigde personeelsbestand in de toekomst is nu niet duidelijk. Daarom is het van belang om de interne en externe ontwikkelingen die op de organisatie afkomen te onderzoeken en de impact daarvan op de personeelsbehoefte te analyseren. Hierdoor wordt de gewenste personeelsbehoefte afgezet tegenover het huidige personeelsbestand. De kloof hiertussen wordt daarmee duidelijk zodat speerpunten kunnen worden geformuleerd om de kloof te overbruggen.

OZHZ werkt in 2020 de SPP nader uit waarbij drie jaar vooruitblik wordt. De speerpunten zullen in projectplannen worden uitgewerkt waarbij geprioriteerd wordt zodat bepaald kan worden wat er wanneer opgepakt wordt.

Capaciteitsbeleid

De omzet van OZHZ is per taakveld in verschillende mate variabel. Daarom streeft OZHZ flexibilisering na ten aanzien van de eigen interne capaciteit. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in de verschillende taakvelden; onderdelen met een meer variabele omzet (bijvoorbeeld bouw en expertise en advies) hebben een hogere flexibele schil, dan de onderdelen die de wettelijke milieutaken uitvoeren.

Doelstelling is een gemiddelde flexibele capaciteit (flexibele formatieve en flexibele incidentele capaciteit) van 15% van de totale eigen formatie. In de nieuwe Nota Bedrijfsvoering zal OZHZ de uitgangspunten van het capaciteitsbeleid heroverwegen. Besluitvorming hierover vindt in 2020 plaats.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim bij OZHZ is afgelopen jaren flink gedaald. OZHZ streeft naar een ziekteverzuim van minder dan 5%, de gehanteerde norm in de begroting is 5%.

De afgelopen jaren zijn structurele verbeteringen in gang gezet om het ziekteverzuim te beperken. In het begin heeft de focus gelegen op het korte termijn beïnvloedbare deel van het ziekteverzuim; bijvoorbeeld door een vaste ziekmeldingsprocedure en het bespreekbaar maken van verzuimgedrag. Het verzuimgedrag vast onderwerp bij de personeelsgesprekken. Centraal in de aanpak staat het in contact blijven met de langdurig zieke medewerker, met inachtneming van de regels die zijn vastgelegd in de Wet verbetering poortwachter. Daarnaast houden managers rekening met het feit dat het te doorlopen traject als werkgever bij ziekte van de medewerker twee jaar kan duren. Hierbij wordt ingezet op het juist volgen van procedures zodat de zorg voor de medewerker eventueel wordt overgenomen door het UWV middels het toekennen van een WIA-uitkering.

5.2 ICT

Informatie gestuurd werken

De razendsnelle digitalisering van de maatschappij is een ontwikkeling met grote impact. De snelheid waarmee grote hoeveelheden data beschikbaar komt en de diversiteit in bronnen is fors toegenomen. Uitdaging ligt in het slimmer en efficiënter gebruiken van deze gegevens. Datatoepassingen geven en versterken het actuele inzicht in (ruimtelijke) opgaven, voortgang en risico's. Door het combineren en in samenhang analyseren van informatiebronnen kunnen trends en patronen worden geïdentificeerd. Deze inzichten kunnen gebruikt worden voor het doorontwikkelen van de sturing op de organisatie, de dienstverlening aan burgers en bedrijven, en draagt bij aan een sterkere motivering, verantwoording en integrale afweging van belangen bij besluiten.

Bij informatie gestuurd werken wordt aanwezige data gebruikt om sneller en adequater te reageren en weloverwogen beslissingen te nemen. Informatie gestuurd werken is geen nieuw fenomeen voor OZHZ. Binnen toezicht en handhaving wordt bijvoorbeeld gebruik gemaakt van data-analyse bij preventie en het identificeren van 'weak spots'. OZHZ wil nu een volgende stap maken.

Doel van het programma Informatie gestuurd Werken is het structureren, beschikbaar maken en blijvend slim en efficiënt benutten van de technologische mogelijkheden en toenemende hoeveelheid informatie. Informatie gestuurd werken moet in 2021 binnen OZHZ concreet zijn ingebed op basis van een optimaal toegankelijke gegevenshuishouding en operationele datatoepassingen. Daarnaast is het verankerd in de organisatie met kennis, gedrag en capaciteit.

Het programma werkt langs twee lijnen:

- Verbeteren: tot de eerste lijn behoort het verder uitbouwen van de gegevenshuishouding, op kwaliteit, toegankelijkheid en verrijking met nieuwe bronnen. Ook het verder verbeteren van de infrastructuur, het aanpassen van werkwijzen en zorgen voor voldoende kennis en vaardigheden behoort tot deze lijn. Deze lijn heeft een instrumenteel karakter.
- Vernieuwen: de tweede lijn richt zich vooral op toepassingen. Concreet gaat het hierbij om het ontwerpen en ontwikkelen van operationele datatoepassingen zoals visualisaties, apps, risicoanalyses en dashboards. Het aanhaken bij opgaven van de regio is essentieel.

Informatiebeveiliging en privacy

In het DB en AB is de Jaarrapportage Privacy & Gegevensbescherming OZHZ mei 2018 – april 2019 van de Functionaris Gegevensbescherming (FG) besproken. De FG is van mening dat de OZHZ veel werk op het gebied van privacy heeft verricht en hier goed in heeft geïnvesteerd, onder andere door het uitvoeren van het privacy project dat in 2018 is gestart. OZHZ heeft een solide basis gelegd op het gebied van governance en het inrichten van processen. Rollen en taken zijn ingericht en vastgelegd in het beleid, verantwoordelijkheden zijn toegewezen en waar nodig wordt het management ingeschakeld.

Om de compliance nog verder te verbeteren heeft de FG een aantal aanbevelingen gedaan die door OZHZ in de loop van 2019 grotendeels zijn uitgevoerd. Eén van de aanbevelingen die nog in uitvoering is betreft het aangaan van een verwerkersovereenkomst met het SCD (als verwerker van persoonsgegevens vanuit de rol als dienstverlener op het gebied van vooral ICT en personeels- en salarisadministratie). Hiervoor is een regionaal traject opgestart dat in 2020 doorloopt. Naar aanleiding van het onderzoek heeft OZHZ tevens bij de GRD aandacht gevraagd voor de positionering van de FG binnen het SCD. In de loop van 2019 is de positionering van de FG binnen de GRD aangepast.

In 2019 was sprake van 8 datalekken. Indachtig de eerder in 2019 al gemaakte opmerkingen van de FG is binnen OZHZ in de loop van het jaar een aantal keren aandacht gevraagd voor het herkennen en vervolgens melden van datalekken. Op de totale hoeveelheid uitgaande papieren en elektronische post is een aantal van 8 datalekken namelijk zeer laag te noemen. Er zijn in 2019 geen verzoeken om inzage in persoonsgegevens binnengekomen. Hoe OZHZ omgaat met de verwerking van persoonsgegevens is te lezen op <https://www.ozhz.nl/privacybeleid/>.

Contractrelatie SCD - OZHZ

De huidige dienstverleningsovereenkomst (DVO) tussen het SCD en OZHZ is met één jaar verlengd tot 1 april 2022. In 2019 is, samen met de DGJ en het SCD, gewerkt aan het programma van eisen voor de ICT-dienstverlening waarop de DVO vanaf 1 april 2022 moet zijn gebaseerd. In Q1 van 2020 zullen SCD en OZHZ hierover tot overeenstemming moeten komen. De eenjarige verlenging en de nieuwe DVO zijn gebaseerd op het in februari 2019 verleende alleenrecht. In het geval contractverlenging na 1 april 2022 om prijstechnische of andere redenen niet mogelijk is zal alsnog een Europese aanbesteding worden opgestart voor (in elk geval de ICT-) diensten die nu nog door het SCD worden geleverd.

V BIJLAGEN

Bijlage 1 Omzet 2021

Inwonerbijdrage

Opdrachtgever	2020	2021
Alblasserdam	67.258	68.513
Dordrecht	399.120	405.069
Gorinchem	120.192	125.227
Hardinxveld-Giessendam	60.078	61.624
Hendrik-Ido-Ambacht	99.942	105.714
Hoeksche Waard	288.011	295.832
Molenlanden	147.263	149.725
Papendrecht	108.551	110.234
Sliedrecht	84.079	85.435
Zwijndrecht	149.310	152.392
Provincie Zuid-Holland	639.096	622.687
Totaal	2.162.900	2.182.452

Jaarprogramma

	2020	2021
Opdrachtgever	Totaal	Totaal2
Jaarprogramma Alblasserdam	€ 1.494.634	€ 1.535.340
Jaarprogramma Dordrecht	€ 7.026.696	€ 6.489.735
Jaarprogramma Gorinchem	€ 542.697	€ 511.552
Jaarprogramma Hardinxveld-Giessendam	€ 384.123	€ 367.117
Jaarprogramma Hendrik-Ido-Ambacht	€ 355.369	€ 367.460
Jaarprogramma Hoeksche Waard	€ 1.210.116	€ 1.256.081
Jaarprogramma Molenlanden	€ 1.410.380	€ 1.444.325
Jaarprogramma Papendrecht	€ 440.918	€ 456.553
Jaarprogramma Sliedrecht	€ 413.749	€ 428.313
Jaarprogramma Zwijndrecht	€ 690.201	€ 714.367
Jaarprogramma Provincie Zuid-Holland	€ 6.694.928	€ 6.487.129
Extra BRIKS DCMR	€ 153.765	€ 200.000
Totaal	€ 20.817.576	€ 20.257.971

Bijlage 2 Informatie voor verbonden partijen

In de lijst van verbonden partijen wordt ten minste de volgende informatie opgenomen:

a) de naam en de vestigingsplaats;	Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, gevestigd te Dordrecht																								
b) het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt;	De regeling is getroffen ter ondersteuning van de deelnemers en de regiogemeenten bij de uitvoering van hun taken op het gebied van het omgevingsrecht in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, alsmede de taken op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.																								
c) het belang dat de provincie onderscheidenlijk de gemeente in de verbonden partij heeft in 2019;	De omzet betreft de realisatie 2019. <table> <tr><td>Alblasserdam</td><td>1.557.071</td></tr> <tr><td>Dordrecht</td><td>7.866.256</td></tr> <tr><td>Gorinchem</td><td>693.550</td></tr> <tr><td>Hardinxveld-Giessendam</td><td>392.248</td></tr> <tr><td>Hendrik-Ido-Ambacht</td><td>552.500</td></tr> <tr><td>Hoeksche Waard</td><td>1.589.791</td></tr> <tr><td>Molenlanden</td><td>1.810.188</td></tr> <tr><td>Papendrecht</td><td>723.547</td></tr> <tr><td>Sliedrecht</td><td>560.784</td></tr> <tr><td>Zwijndrecht</td><td>907.372</td></tr> <tr><td>Provincie</td><td>7.853.064</td></tr> <tr><td>TOTAAL</td><td>24.506.372</td></tr> </table>	Alblasserdam	1.557.071	Dordrecht	7.866.256	Gorinchem	693.550	Hardinxveld-Giessendam	392.248	Hendrik-Ido-Ambacht	552.500	Hoeksche Waard	1.589.791	Molenlanden	1.810.188	Papendrecht	723.547	Sliedrecht	560.784	Zwijndrecht	907.372	Provincie	7.853.064	TOTAAL	24.506.372
Alblasserdam	1.557.071																								
Dordrecht	7.866.256																								
Gorinchem	693.550																								
Hardinxveld-Giessendam	392.248																								
Hendrik-Ido-Ambacht	552.500																								
Hoeksche Waard	1.589.791																								
Molenlanden	1.810.188																								
Papendrecht	723.547																								
Sliedrecht	560.784																								
Zwijndrecht	907.372																								
Provincie	7.853.064																								
TOTAAL	24.506.372																								
d) de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;	<i>Eigen vermogen</i> verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar: 31-12-2018 € 1.735.883 31-12-2019 € 3.485.445 <i>Vreemd vermogen</i> verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar: 31/12/2018 € 6.692.951 31/12/2019 € 2.153.730																								
e) de verwachte omvang van het financiële resultaat van OZHZ in het begrotingsjaar.	Het resultaat voor het jaar 2019 bedraagt € 253.000																								

Bijlage 3 Balans meerjarig

Balans per 31 december (bedragen in €)										
ACTIVA	2020		2021		2022		2023		2024	
VASTE ACTIVA										
Immateriële vaste activa		-		-		-		-		-
Kosten verbonden aan het sluiten van geldlening en het saldo van agio en disagio	-		-		-		-		-	
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	-		-		-		-		-	
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	-		-		-		-		-	
Materiële vaste activa		912.580		862.182		1.024.563		1.357.753		1.732.878
Investeringen:	912.580		862.182		1.024.563		1.357.753		1.732.878	
met een economisch nut										
met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	-		-		-		-		-	
in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	-		-		-		-		-	
In erfpacht gegeven gronden	-		-		-		-		-	
Financiële vaste activa		-		-		-		-		-
Kapitaalverstrekking aan:										
deelnemingen	-		-		-		-		-	
gemeenschappelijke regelingen	-		-		-		-		-	
overige verbonden partijen	-		-		-		-		-	
Leningen aan:										
woningbouwcorporaties	-		-		-		-		-	
deelnemingen	-		-		-		-		-	
overige verbonden partijen	-		-		-		-		-	
openbare lichamen (art. 1a Wet Fido)	-		-		-		-		-	
overige langlopende leningen	-		-		-		-		-	
Uitzettingen:										
in 's Rijks schatkist met een looptijd ≥ 1 jaar	-		-		-		-		-	
in de vorm van Nederlands schuld papier met een looptijd ≥ 1 jaar	-		-		-		-		-	
overige met een looptijd ≥ 1 jaar	-		-		-		-		-	
TOTAAL VASTE ACTIVA		912.580		862.182		1.024.563		1.357.753		1.732.878
VLOTTENDE ACTIVA										
Voorraden		640.308		640.308		640.308		640.308		640.308
Grond- en hulpstoffen										
Onderhanden werk, industriebouwgronden in exploitatie	640.308		640.308		640.308		640.308		640.308	
Gereed product en handelsgoederen	-		-		-		-		-	
Vooruitbetalingen	-		-		-		-		-	
Uitzettingen		7.153.847		6.856.987		6.693.904		6.360.783		5.985.720
Deze hebben een rentetypische looptijd korter dan één jaar										
Vorderingen op openbare lichamen	573.415		573.415		573.415		573.415		573.415	
Verstrekte kasgeldleningen aan openbare lichamen (Art. 1a Wet Fido)	-		-		-		-		-	
Overige verstrekte kasgeldleningen	-		-		-		-		-	
Rekening courant verhouding met het Rijk	6.561.442		6.264.582		6.101.499		5.768.379		5.393.315	
Rekening courant verhouding overige niet-financiële instellingen	-		-		-		-		-	
Overige vorderingen	18.990		18.990		18.990		18.990		18.990	
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd korter dan één jaar	-		-		-		-		-	
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier looptijd korter dan één jaar	-		-		-		-		-	
Overige uitzettingen met een looptijd korter dan één jaar	-		-		-		-		-	
Liquide middelen		199.060		199.060		199.060		199.060		199.060
Kas	479		479		479		479		479	
Bank, inclusie f kruisposten	198.581		198.581		198.581		198.581		198.581	
Overlopende activa		1.028.230		1.028.230		1.028.230		1.028.230		1.028.230
Nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel van:										
Europese overheidslichamen	-		-		-		-		-	
het Rijk	-		-		-		-		-	
overige Nederlandse overheidslichamen	742.763		742.763		742.763		742.763		742.763	
Overige nog te ontvangen c.q. vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotings jaren komen	285.467		285.467		285.467		285.467		285.467	
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA		9.021.445		8.724.585		8.561.502		8.228.381		7.853.318
TOTAAL ACTIVA		9.934.025		9.586.767		9.586.065		9.586.134		9.586.196

Balans per 31 december (bedragen in €)										
PASSIVA	2020		2021		2022		2023		2024	
VASTE PASSIVA										
Eigen vermogen		2.236.963		1.896.109		1.896.109		1.896.109		1.896.109
Algemene reserve	1.088.415		1.088.415		1.088.415		1.088.415		1.088.415	
Bestemmingsreserves	1.148.549		807.694		807.694		807.694		807.694	
Saldo van de rekening	-		-		-0		-0		-0	
Voorzieningen		-		-		-		-		-
Voorzieningen	-		-		-		-		-	
Vaste schulden		-		-		-		-		-
Deze hebben een rentetypische looptijd langer dan één jaar										
Obligatieleningen	-		-		-		-		-	
Onderhandse leningen van:										
binnenlandse pensioenfondsen en verzekeraars	-		-		-		-		-	
binnenlandse banken en	-		-		-		-		-	
overige financiële instellingen	-		-		-		-		-	
binnenlandse bedrijven	-		-		-		-		-	
openbare lichamen (Art. 1a Wet Fido)	-		-		-		-		-	
overige binnenlandse sectoren	-		-		-		-		-	
buitenlandse instellingen	-		-		-		-		-	
Door derden belegde gelden	-		-		-		-		-	
Waarborgsommen	-		-		-		-		-	
Overige leningen en vooruitontvangen bedragen	-		-		-		-		-	
TOTAAL VASTE PASSIVA		2.236.963		1.896.109		1.896.109		1.896.109		1.896.109
VLOTTENDE PASSIVA										
Vlootende schulden		1.226.851		1.220.447		1.219.745		1.219.814		1.219.876
Deze hebben een rentetypische looptijd korter dan één jaar										
Kasgeldleningen aangaande bij:										
openbare lichamen (Art. 1a Wet Fido)	-		-		-		-		-	
overige partijen	-		-		-		-		-	
Banksaldi	-		-		-		-		-	
Overig	1.226.851		1.220.447		1.219.745		1.219.814		1.219.876	
Overlopende passiva		6.470.211		6.470.211		6.470.211		6.470.211		6.470.211
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	860.105		860.105		860.105		860.105		860.105	
Ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren van:										
Europese overheidslichamen	-		-		-		-		-	
het Rijk	-		-		-		-		-	
overige Nederlandse overheidslichamen	5.610.106		5.610.106		5.610.106		5.610.106		5.610.106	
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	-		-		-		-		-	
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA		7.697.062		7.690.658		7.689.956		7.690.025		7.690.087
TOTAAL PASSIVA		9.934.025		9.586.767		9.586.065		9.586.134		9.586.196

Bestuursnotitie

Datum 17 juni 2020

Onderwerp Zienswijzen begroting 2021

De ontwerpbegroting 2020 van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ) is voor 15 april 2020, overeenkomstig de Wet gemeenschappelijke regelingen, aangeboden aan de vertegenwoordigende organen van de deelnemers voor het geven van een zienswijze. De deelnemers zijn tevens in de gelegenheid gesteld om een reactie te geven op het resultaat uit de jaarstukken 2019 en deze te betrekken bij de zienswijze op de ontwerpbegroting 2021. Verzocht is de zienswijzen voor 10 juni 2020 aan OZHZ toe te zenden.

Deze bestuursnotitie geeft het algemene beeld van de zienswijzen en de reactie van OZHZ.

Overzicht zienswijzen

Onderstaand een overzicht van aangeleverde zienswijzen:

Zienswijze	
Provincie Zuid-Holland	X
Molenlanden	X
Gorinchem	X
Hardinxveld-Giessendam	X
Hoeksche Waard	X
Dordrecht	X
Alblasserdam	X
H-I-Ambacht	X
Papendrecht	X
Sliedrecht	X
Zwijndrecht	X

De ingebrachte zienswijzen spitsen zich toe op de volgende onderwerpen:

- (1) Geen zienswijze
- (2) Bestemming rekeningresultaat 2019
- (3) Overdracht Bodemtaken
- (4) Financiële positie gemeenten
- (5) Bijdrage verbonden partijen
- (6) Effect Covid-19 crisis
- (7) Omvang inwonerbijdrage
- (8) Wet kwaliteitsborging voor het bouwen

(1) Geen zienswijzen

Strekking zienswijzen

De gemeenten Hardinxveld-Giessendam en Hoeksche Waard hebben aangegeven dat de raad geen aanleiding ziet voor het indienen van een zienswijze. De Provincie Zuid-Holland geeft expliciet aan in te stemmen met de ontwerpbegroting 2021 van OZHZ en de meerjarenraming 2022-2024 voor kennisgeving aan te nemen.

(2) Bestemming rekeningresultaat 2019

Strekking zienswijzen

De gemeente Papendrecht en Sliedrecht spreken hun waardering uit voor het wederom behalen van een positief exploitatieresultaat.

De gemeenten Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Dordrecht en Zwijndrecht onderschrijven de noodzaak om het weerstandsvermogen op orde te brengen en daarvoor € 80.000,- te bestemmen. Deze gemeenten kunnen zich echter niet vinden in het toevoegen van het restant (€ 173.000,-) aan de algemene reserve. Deze middelen horen terug te vloeien naar de eigenaren. Argumentatie is dat eventuele gevolgen van de Covid-19 crisis nog lastig zijn in te schatten. De gemeente Sliedrecht is zelfs van mening dat het volledige resultaat moet worden uitgekeerd aan de eigenaren.

Tot slot stelt de gemeente Hendrik-Ido-Ambacht dat de lagere onttrekking aan de reserve frictiekosten (€ 431.000) in 2019 kan vrijvallen en worden geretourneerd aan de eigenaren.

De gemeente Gorinchem geeft expliciet aan in te stemmen met het voorstel tot resultaatbestemming.

Reactie OZHZ

De directe financiële gevolgen van de Corona crisis zijn op dit moment nog onzeker en derhalve niet verwerkt in de ramingen en de paragraaf weerstandsvermogen van de ontwerpbegroting 2021. Financieel risico dat op de korte termijn kan worden voorzien is een achterblijvende omzet. Op de langere termijn kan sprake zijn van bezuinigingen van deelnemers onder invloed van de economische omstandigheden.

Vanuit deze onzekerheid en het gegeven dat het risico niet is opgenomen in het weerstandsvermogen, acht OZHZ het verstandig om een extra buffer op te nemen in het weerstandsvermogen en het volledige rekeningresultaat derhalve toe te voegen aan de algemene reserve.

De frictiekosten zijn in 2019 vertraagd. Zo zal in 2020 de compensatie van de eigenaren voor de hogere inwonerbijdrage (€ 309.000) nog plaatsvinden. Ook is in 2020 nog sprake van een aanzienlijke instroom van nieuwe relatief onervaren medewerkers. Het inwerken en opleiden leidt tot frictiekosten.

Het (deels) laten vrijvallen van de reserve zou in 2020 direct tot een financieel knelpunt leiden en wordt daarom ontraden.

(3) Overdracht Bodemtaken (WBB)

Strekking zienswijzen

De gemeente Papendrecht maakt zich zorgen over de eventuele financiële consequenties van de overdracht van de taken in het kader van de Wet bodembescherming van de provincie naar de gemeenten met de invoering van de Omgevingswet (naar verwachting in de loop van 2021). "U geeft terecht aan dat wanneer het Rijk hiervoor onvoldoende middelen ter beschikking stelt de taken niet op het vereiste niveau kunnen worden uitgevoerd. Ons ontbreekt het echter ook aan financiële middelen om eventuele tekorten hierop aan te vullen. Wij verzoeken u, voor zover u dat al niet deed, dit signaal ook (krachtig) laten horen in uw contacten met Rijk en provincie".

Ook de gemeenten Sliedrecht en Gorinchem benadrukken dit signaal. De gemeente Gorinchem verzoekt met klem om de werkzaamheden op het gebied van bodembescherming uit te voeren binnen de middelen die het Rijk ter beschikking stelt.

Reactie OZHZ

De voorzitter van OZHZ heeft het gevraagde signaal per 23 april jl. doen uitgaan aan de staatssecretaris (zie bijlage), ook namens de andere omgevingsdiensten in Zuid-Holland. De voorzitter stelt het volgende:

"Onduidelijkheid over taak en budget heeft voor gemeenten en provincie tot gevolg dat zij haar bodemtaak nog niet volledig kan organiseren, inclusief de opdrachtverlening aan omgevingsdiensten. Als gevolg hiervan kan het bodemloket van een gemeente niet opengaan bij inwerkingtreding van de Omgevingswet. Per saldo betekent dit dat de dienstverlening aan burger en bedrijf bij inwerkingtreding van de Omgevingswet niet kan worden gegarandeerd bij ontbreken van een overeengekomen inzicht in taakomvang en bijbehorend budget voor gemeenten en hun overheidspartners die betrokken zijn bij de uitvoering van het bodemdossier. Wij nemen graag van u op welke wijze we met elkaar zorg kunnen dragen voor een goed verlopende overdracht van de bodemtaak aan de gemeenten, zodanig dat de gemeenten haar taak op tijd en in voldoende mate kunnen organiseren, continuïteit van het duurzaam benutten en beschermen van de bodem gewaarborgd is, en de dienstverlening naar burgers en bedrijfsleven bestendig blijft."

(4) Financiële positie gemeenten

Strekking zienswijze

De gemeente Papendrecht, Molenlanden, Dordrecht en Alblasterdam geven aan voor een flinke bezuinigingssopgave te staan. Belangrijkste redenen zijn de sterk oplopende kosten in het sociale domein en onvoldoende compensatie hiervoor vanuit het Rijk.

Gevraagd wordt de komende periode mee te denken over mogelijkheden en (efficiency)maatregelen binnen de gemeenschappelijke regeling die kunnen bijdragen aan een lagere gemeentelijke bijdrage vanaf 2022. De gemeente Molenlanden vraagt daarbij om voor 2021 uit te gaan van dezelfde bijdrage als in 2020. Concreet betekent dit een bezuiniging omdat de begroting 2021 van OZHZ uitgaat van een intensivering in het kader van de sanering asbestdaken en het risicoregister gevaarlijke stoffen.

Reactie OZHZ

Gegeven de huidige omstandigheden heeft OZHZ uiteraard alle begrip voor opdrachtgevers voor wie verdere bezuinigingen nodig zijn. OZHZ heeft de afgelopen jaren diverse besparingen doorgevoerd en, op eigen initiatief, het voordeel ten gunste laten komen van de opdrachtgevers door de tarieven niet, of in mindere mate, te indexeren dan mogelijk is conform de regionale kaderstelling.

Zo is in de begroting 2021 een efficiency voordeel van 0,85% in de tarieven verdisconteerd. Dit is een

bedrag van circa € 190.000. Zoals eerder aangegeven zal de Covid-19 crisis ook voor OZHZ directe financiële gevolgen hebben. Op korte termijn is er het risico van een achterblijvende productiviteit en daarmee omzetverlies. Op de middellange termijn zullen er ook gevolgen zijn voor de meer conjunctuurgevoelige activiteiten, zoals de bouwtaken en aanvragen voor milieuvergunningen. Deze risico's zijn nu nog niet in te schatten en derhalve niet in de begroting verwerkt. Indien opdrachtgevers zoeken naar mogelijkheden tot verdere bezuinigingen ligt het derhalve in de rede om dit te doen door inkrimping van het jaarprogramma OZHZ, mits men blijft voldoen aan het vastgestelde lokale en regionale minimumniveau (RUN). De bijdrageverordening geeft hiervoor diverse mogelijkheden. Niet alleen wordt financieel verrekend op basis van gerealiseerde uren; ook kan een opdrachtgever zonder frictie bezuinigen tot een maximum van 8% in 4 jaar tijd. Efficiency kan verder gevonden worden door uitbreiding van taken, waardoor besparingsmogelijkheden zijn op onder andere de overhead.

(5) Bijdrage verbonden partijen

Strekking zienswijze

De gemeente Alblasserdam signaleert dat, net als bij andere gemeenten (zeker de Drechtsteden gemeenten) de kosten in het sociaal domein vanaf 2018 hoger zijn dan de middelen die van het Rijk worden verkregen. "Wij signaleren door de steeds grotere gap tussen kosten en rijksmiddelen in de komende jaren een opwaartse druk in het budgetbeslag van bijdragen aan verbonden partijen in onze begroting. Wij zien deze opwaartse druk ook bij andere (Drechtsteden) gemeenten. Wij gaan hier tegen een kritische grens aan lopen. Dit vraagt om een gesprek met onze raad over de toekomstige arrangementen van taken, die wij bij gemeenschappelijke regelingen beleggen."

Reactie OZHZ

OZHZ is regelmatig in gesprek met opdrachtgevers over het niveau van de taakuitvoering. Het financieringsmodel OZHZ zorgt ervoor dat flexibel kan worden ingespeeld op wensen van opdrachtgevers inzake taakuitbreiding en vermindering. Zo voert OZHZ, naast de wettelijke milieutaken, ook bouwtaken uit voor de gemeenten Alblasserdam, Dordrecht en Molenlanden (bouwtoezicht). Voor de gemeenten Alblasserdam en Dordrecht voert OZHZ tevens APV-taken uit.

Een verdere schaalvergroting kan, naast een eenduidige borging van de kwaliteitscriteria ook leiden tot verdere efficiencyvoordelen voor de gemeenten.

(6) Kosten Covid-19 crisis

Strekking zienswijze

De gemeente Alblasserdam geeft aan dat het van groot belang is om een goed inzicht te krijgen en continu te blijven houden in alle (financiële) gevolgen en risico's voor onze gemeente (inclusief onze gemeenschappelijke regelingen). Een goede registratie van alle kosten als gevolg van de Corona crisis is nodig als onderbouwing voor de compensatie van deze kosten door het Rijk.

Reactie OZHZ

OZHZ voert voor alle gemeenten toezicht uit op de noodverordening en ondersteunt de regionale coördinatie van het toezicht en de regionale crisiscommunicatie. OZHZ registreert de geleverde inspanning separaat. De indirecte gevolgen van de Covid-19 crisis zijn nog onzeker en derhalve niet verwerkt in het begrotingsbeeld. Financieel risico is een achterblijvende omzet vanwege een lagere productiviteit. Daarnaast is er een kans op inhoudelijke achterstanden. OZHZ heeft maatregelen genomen om het werk

zoveel als mogelijk doorgang te laten vinden, monitort de effecten van de crisis op de productiviteit en kosten en treedt waar nodig in overleg met de participanten wanneer de in de jaarprogramma's gemaakte afspraken en financiële kaders onder druk staan. OZHZ zal de gezamenlijke kosten in rekening brengen bij het Rijk, door tussenkomst van de VRZH.

(7) Omvang inwonerbijdrage

Strekking zienswijze

De gemeente Sliedrecht merkt op dat OZHZ, conform afspraak, de inwonerbijdrage gelijk houdt, ondanks de frictiekosten door de uittreding van Leerdam en Zederik. Dit lukt door de eigenaren te compenseren vanuit de ontvangen frictievergoeding. "Wij wijzen er bij deze nogmaals op dat de inwonerbijdrage ook na uitputting van de frictievergoeding wat ons betreft niet verhoogd wordt. Wij gaan er dan ook vanuit dat u tijdig maatregelen treft om dat te voorkomen. "

Reactie OZHZ

De inwonerbijdrage is een lumpsumbudget en kan worden beschouwd als een algemeen dekkingsmiddel. De inwonerbijdrage heeft een omvang van € 2,0 mln. Vanuit de inwonerbijdrage worden gedekt:

- Kosten voor instandhouding van het bestuur en bedrijfsvoering van de dienst (€ 1,2 mln.);
- De taken en werkzaamheden van inspecteurs, vergunningverleners en adviseurs, die indirect ten goede komen aan alle opdrachtgevers en producten, zoals relatiebeheer, kwaliteitszorg, innovatie, databeheer, informatievoorziening (€ 666.000);
- De regionale uitvoering van de wachtdienst (€ 171.000).

OZHZ heeft begrip voor het standpunt dat de uittreding en daarmee verkleining van het volume, in beginsel leidt tot een lagere inwonerbijdrage. De instandhouding betreft een vaste algemene dekking voor de overhead. Zonder instandhoudingsbijdrage zou het tarief OZHZ hoger zijn. Bij verkleining van het volume zou de overhead gelijkmatig moeten afnemen. Een soortgelijke redenering kan worden gevolgd bij de inhoudelijke activiteiten die worden gedekt uit de inwonerbijdrage. In feite zijn deze een afgeleide van de primaire taak en zou vermindering kunnen plaatsvinden bij een taakinkrimping. Daar staat tegenover dat sommige onderdelen van de overhead of inhoudelijke taken niet een op een fluctueren met het volume.

In het geval van de begroting 2021 is op totaalniveau, ondanks de uittredingen, echter geen sprake van een inkrimping van het volume. Dit omdat een aantal opdrachtgevers extra structurele taken heeft neergelegd bij OZHZ. OZHZ heeft de huidige omvang van de inwonerbijdrage nodig om de overheadkosten en de direct ondersteunende taken te dekken. De eigenaren worden gecompenseerd voor de hogere bijdrage. In 2020 ontvangen zij een bedrag van € 309.000. Daarmee vindt compensatie plaats voor een periode van 3 jaar. Uiteraard is OZHZ bereid om de omvang, verdeling en verrekening van de inwonerbijdrage te zijner tijd bestuurlijk te agenderen, indien gewenst.

(8) Wet Kwaliteitsborging bouw (Wkb)

Strekking zienswijzen

De gemeente Sliedrecht vraagt extra aandacht voor de WKB. Op basis van de nieuwe wet gaat een deel van de bouwtaken vermoedelijk geprivatiseerd worden. Dit heeft nadelige gevolgen voor het takenpakket van de OZHZ en daarmee ook financiële consequenties. De toekomstige inkomstenderving wordt nu geschat op bijna 1 mln. euro per jaar. De gemeente constateert dat OZHZ het risico in beeld heeft en is gestart bent met het nemen van maatregelen. "Wij verzoeken u hier voortvarend mee door te gaan en op die wijze de financiële gevolgen voor de eigenaren zoveel mogelijk te beperken. Uiteraard worden wij graag nadrukkelijk op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen op dit thema en de resultaten van de maatregelen die u treft"

Reactie OZHZ

OZHZ volgt het traject van het wetsvoorstel van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) op de voet. Het bestuur en de ambtelijke contactpersonen van gemeenten en provincie worden geïnformeerd over de impact van het wetsvoorstel op de wettelijke taken inzake vergunningverlening, toezicht en handhaving.

De Wkb treedt naar verwachting gelijktijdig met de Omgevingswet in werking. Voordat de Wkb verantwoord in werking kan treden, moet aan een aantal voorwaarden zijn voldaan. Hierover zijn afspraken vastgelegd in het bestuursakkoord tussen de minister en de VNG.

De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft de gemeenten in Nederland opgeroepen zich voor te bereiden op de Wkb. Door de proefprojecten kunnen gemeenten meer zicht krijgen op wat de Wkb betekent voor hun organisaties. Nu al ervaring opdoen met de Wkb zorgt ervoor dat gemeenten zich tijdig de nieuwe manier van werken eigen kunnen maken. Vanuit de Vereniging BWT Nederland is de impactanalyse nog verder verbeterd. Alle leden van de vereniging BWT Nederland hebben een brief ontvangen met daarin ook de oproep om deze impactanalyse lokaal te gaan uitvoeren, eventueel met hulp vanuit de VNG.

In Zuid-Holland Zuid is afgesproken dat OZHZ en de gemeenten samen optrekken bij het in beeld brengen van de impact van de Wkb op de eigen organisatie: de aard en hoeveelheid werk die overblijft, het personeel, de financiën en de bouwleges. De impact van de eerste fase kan per gemeente verschillen, onder andere omdat deze afhankelijk is van het aantal aanvragen, de mate van toetsing aan het Bouwbesluit op dit moment en de manier waarop de gemeente invulling geeft aan het nieuwe stelsel. Het effect is groter als op dit moment de bouwbesluittoets volledig, zonder prioritering op risico's, wordt uitgevoerd. OZHZ voert de bouwtaak uit op basis van een risicomodel.

Voor de inschatting van het financiële risico en de beheersmaatregelen wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen.

Aan

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
t.a.v. de minister van Binnenlandse Zaken mevrouw K.H. Ollongren

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
t.a.v. de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat mevrouw S. van
Veldhoven-Van der Meer

Kopie aan

-bestuur en directie DCMR t.a.v.
-VNG bestuurlijke commissie EKEM, t.a.v.
-directeuren OD's Zuid Holland en provincie Zuid-Holland

Datum	Documentnummer	Project	Auteur
23 april 2020	22288617v4		Bodemplatform Rijnmond, namens deze

Onderwerp

Het bodemdossier in de Omgevingswet. Onduidelijkheid over aard, omvang en
budget toekomstige gemeentelijke bodemtaak

Geachte mevrouw Ollongren en mevrouw Van Veldhoven-Van der Meer,

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is uitgesteld, maar provincie en gemeenten gaan door met het voorbereiden op de wijze van invulling van de nieuwe taken. Daarin voor de Rijnmondregio bijgestaan door de DCMR. Toch zijn er zorgen bij de provincie en de gemeenten, omdat problemen worden voorzien met het op tijd kunnen organiseren van de bodemtaak als gevolg van de genoemde wetswijziging.

Momenteel wordt de inwerkingtreding van de Omgevingswet gezamenlijk door de provincie Zuid-Holland, de gemeenten, de waterschappen en de omgevingsdiensten op ambtelijk niveau voorbereid. Maar het is nog niet helemaal duidelijk welke taken de gemeenten precies gaan uitvoeren. Enerzijds is dit landelijk in de gesprekken tussen het ministerie, VNG, IPO en Unie van waterschappen of binnen de provincie (bijvoorbeeld grondwater) nog niet helemaal uitgewerkt. Anderzijds hangt het van de ambitie van de gemeenten zelf af. Gemeenten beschrijven dit in de Omgevingsvisies en Omgevingsplannen die ze zelf moeten gaan opstellen.

Budget volgt taak

Voor gemeenten en provincie is het van belang om de uitvoerbaarheid en omvang van een taak te kennen, zodat inzicht kan worden gebracht in het daarvoor benodigde budget. Kortom, om hun taken goed te kunnen uitvoeren willen provincie en gemeenten op tijd een compleet inzicht hebben in wat ze te wachten staat. Dat inzicht is nu nog niet compleet om adequaat hierop te kunnen plannen en begroten. Uitgangspunt voor gemeenten is hierbij dat vanuit het Rijk voldoende budget ter beschikking wordt gesteld om de nieuwe bodemtaak adequaat en professioneel uit te kunnen voeren: 'budget volgt taak'.

Het ministerie van I&W reserveert hiervoor budget. Hoeveel is nog niet bekend, maar het is om genoemde redenen absoluut onduidelijk of dit budget toereikend is voor de bodemtaak. Landelijke onderhandelingen tussen Rijk, VNG, IPO en Unie hebben nog geen duidelijkheid gebracht. Voor gemeenten en provincie is het van belang om in de begroting voldoende middelen te alloceren op basis van het uitgangspunt 'budget volgt taak'. Dit betekent dat, rekening houdende met de begroting 2022, uiterlijk eind 2020 taken en bijbehorende budgetten dienen te zijn overeengekomen. Of zoveel later afhankelijk van datum inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Conclusie

Onduidelijkheid over taak en budget heeft voor gemeenten en provincie tot gevolg dat zij haar bodemtaak nog niet volledig kan organiseren, inclusief de opdrachtverlening aan omgevingsdiensten. Als gevolg hiervan kan het bodemloket van een gemeente niet opengaan bij inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Per saldo betekent dit dat de dienstverlening aan burger en bedrijf bij inwerkingtreding van de Omgevingswet niet kan worden gegarandeerd bij ontbreken van een overeengekomen inzicht in taakomvang en bijbehorend budget voor gemeenten en hun overheidspartners die betrokken zijn bij de uitvoering van het bodemdossier.

Wij vernemen graag van u op welke wijze we met elkaar zorg kunnen dragen voor een goed verlopende overdracht van de bodemtaak aan de gemeenten, zodanig dat de gemeenten haar taak op tijd en in voldoende mate kunnen organiseren, continuïteit van het duurzaam benutten en beschermen van de bodem gewaarborgd is, en de dienstverlening naar burgers en bedrijfsleven bestendig blijft.

Deze brief is in samenwerking met de 5 Omgevingsdiensten in de provincie Zuid-Holland tot stand gekomen en kan worden gezien als een eensgezind bestuurlijk signaal vanuit de provincie Zuid-Holland.

Ik licht dit standpunt graag nader toe in een gesprek met u.

Hoogachtend,

Namens gemeenten en provincie en namens de omgevingsdiensten DCMR Milieudienst Rijnmond, Zuid-Holland Zuid, Midden-Holland, West-Holland en Haaglanden

A.W.Bom-Lemstra

Deze brief is digitaal vastgesteld.

Voorzitter van het bestuur van DCMR Milieudienst Rijnmond
Voorzitter van het bestuur van Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
Gedeputeerde provincie Zuid-Holland